

Saltå Kvarn

En kärleksförklaring till jorden

HÅLLBARHETSREDOVISNING 2022

Innehåll

KLICKBARA
LÄNKAR

Året 2022

VD har ordet	3
Året i korthet	5

Om Saltå Kvarn

Verksamhet och vision	6
Ursprung och ägare	7
Milstolpar	8

Strategi & fokusområden

Strategi	12
Fokusområden	13
Mål och resultat	14

#1 MAT SOM ODLAS I BALANS MED NATUREN

Råvaror och förpackningar	17
Klimatpåverkan	21
Biologisk mångfald	26
	28

#2 EN LÖNSAM VERKSAMHET

Våra produkter	31
En inspirerande destination	32
Ständiga förbättringar	34
	36

#3 OMSORG OM VÅRA MEDMÄNNISKOR

Våra medarbetare	37
Odlare i Sverige	38
Odlare i andra länder	39
	41

Om hållbarhetsredovisningen

Om Saltå Kvarns hållbarhetsredovisning	42
FN:s globala mål, Agenda 2030	43
Noter	44
Tack till ...	45

Vd har ordet

Redan 1964 valde våra grundare att gå en egen väg och startade ett matföretag med fokus på långsiktighet, ekologi och helhetssyn. För oss hänger allt samman. Människors hälsa kan inte skiljas från planetens och ekosystemens hälsa då maten vi äter inte kan innehålla mer näring än jorden den är odlad i. Det innebär att vi måste vara noggranna med att ge tillbaka till jorden den näring vi tar ur den.

Det är ett faktum – att människan, samhället och ekonomin i grunden är sammanlänkade med och beroende av naturen. Stabila ekosystem och biologisk mångfald, i och ovan jorden, är en grundförutsättning för maten vi äter och hur den odlas. Därför är odlingsledet så viktigt och att vi blir fler som bidrar till välmående livskraftiga jordar som ger friska grödor, vilket också främjar hälsan hos människor och djur. Saltå Kvarn är och har alltid varit en kärleksförklaring till jorden.

Under året har vårt samhälle hanterat parallella kriser på flera olika plan. Översvämningen i Pakistan med 30 % av landytan under vatten, sommarens värmebölja i Europa och den uttorkade floden Po i Italien är tre exempel. Här ser vi ett stort mänskligt lidande som följd av klimateffekter, förlust av biologisk mångfald, ojämn resursfördelning, brist på färskvatten, energi och förorenad luft. Utöver det har vi också Rysslands invasion av Ukraina. Både klimatets och krigets konsekvenser har påverkat oss genom bristande tillgång till råvaror och förpackningsmaterial, störningar i logistikkedjan tillsammans med kraftigt ökade priser på råvaror och energi. Även om Saltå Kvarn inte har affärsrelationer med Ryssland, så har kriget visat hur beroende vårt samhälle är av importerad konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel och att det riskerar livsmedelsförsörjningen under kris.

Som en följd av högre priser på mat ser vi också att folk väljer bort ekologiskt i högre grad än tidigare, vilket påverkat vår försäljning negativt.

Vår konsumtion och den takt vi just nu förbrukar jordens ändliga resurser påverkar tillgången till rent vatten, ren luft, näringsrik mat och energi. Vår konsumtion och våra val idag, sker på bekostnad av nuvarande och framtida generationers förutsättningar för liv. Det här måste vi ändra på – nu.

Genom vår uppmärksammade höstkampanj på temat "Varför kostar Saltå Kvarn alltid mer?" visade vi hur alla kan bidra till ökad hänsyn till miljön och rättvisa villkor i sin vardagliga konsumtion och bidra till framtida generationer. Kampanjen fick mycket positiv respons.

"Stabila ekosystem och en mångfald av liv, i och ovan jord, är en grundförutsättning för maten vi äter"

JONAS REGNÉR, VD

Vi vill att maten vi äter ska odlas i balans med naturen. Omställning krävs, det ekologiska och biodynamiska kretslopps jordbruket vars strävan är att vara självförsörjande, är en del av lösningen. Odlingsformen är beprövad, etablerad och går att skala upp. Därför fortsätter vi arbetet som påbörjades vid starten 1964 – att driva omställningen i jordbruket.

Men vi kan inte göra skillnad ensamma. Vi vill också att samhället ökar omställningstakten. Det kan ske genom styrmedel för offentlig och privat sektor som i högre grad uppmuntras att bidra. Exempel på det är...

- Ta bort moms på ekologisk mat. Lika prisbild på ekologisk som konventionell odlad mat kommer öka efterfrågan. Vidare är det en demokratisk fråga då valet av hållbar mat inte ska handla om storleken på familjens plånbok.
- Utveckla offentliga sektorns upphandlingsregler så att de i högre grad driver mot ekologisk mat. Riksdagen har ett stort ansvar och Upphandlingsmyndigheten spelar en viktig roll.
- I EU drivs viktiga initiativ och direktiv såsom "Fit for 55", förbud mot kemiska bekämpningsmedel i känsliga områden och att halvera användning av konstgödsel. Här bör Sverige vara ett föregångsland och införa direktiven i lagstiftningen så fort som möjligt.
- Synliggör den riktiga kostnaden för odling som belastar miljön, och låt det synas i priset. När priset på maten återspeglar kostnaden för dess påverkan på miljön, kommer det bidra till snabbare omställning av vår konsumtion.

JONAS REGNÉR, VD

Året i korthet

Re-lansering av Fina Havregryn

2022 blev året när Fina Havregryn gjorde comeback. De fina havregrynen är klippta och fint valsade för att ge en slätare och lenare gröt. Gröten går dessutom snabbare att tillaga tack vare de små gryn. Fina Havregryn fanns i sortimentet tidigare men på grund av haveribrist 2018 fick vi ta bort produkten. Nu finns den återigen att köpa på Ica, Coop, Hemköp och City Gross.

Allt hänger ihop

Saltå Kvarn har vid många tillfällen agerat som orädd pionjär – oavsett om det gällt att lyfta fram viktiga frågor eller att våga driva viktiga initiativ. I den andan valde vi att under hösten gå ut i en annonskampanj för att berätta för våra kunder och konsumenter hur pris, påverkan på naturen och valet av mat hänger ihop. Temat på kampanjen var Varför kostar Saltå Kvarn alltid lite mer? och i annonsen berättar vi om all omsorg vi lägger ned i alla led så att konsumenten kan förstå varför det är värt att betala mer för våra produkter.

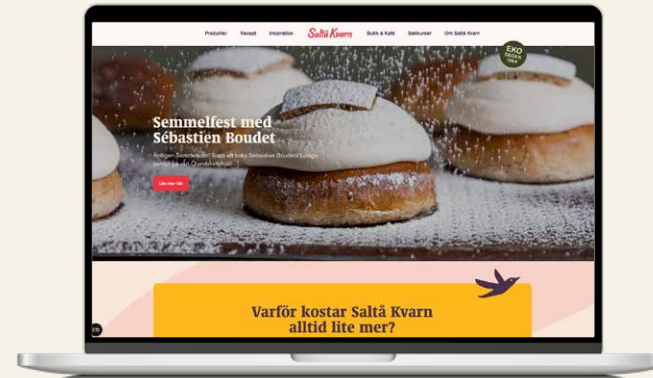
Installation av ny flingvals

Då vår befintliga flingvals var uttjänt installerades under året en ny. 10 personer var involverade i att installera och ta den nya flingvalsen i drift, ett komplext projekt där den 4,5 ton tunga maskinen lyftes till våning fyra i kvarnen med hjälp av teleskoplastare. Resultatet? Bättre och jämnare gryn- och flingkvalitet!

Sveriges mest omtyckta russin

Succén håller i sig! Även 2022 är våra 500 g russin den mest sålda artikeln i hela kategorin torkad frukt.

Ny hemsida

Under året lanserade vi en rejält uppdaterad hemsida. Nya saltakvarn.se är en samlingsplats för våra produkter, recept, kurser, butiken, kafét, våra odlare och en massa inspiration. Självklart kan du där också läsa mer om hur vi alltid strävar efter mat som odlas i balans med naturen och vår omsorg om våra medmänniskor.

Bäst i test

När Råd & Rön testade 24 olika vetemjöl blev Saltå Kvarns Vetemjöl Special testvinnare. Med högsta betyg för både smak och konsistens fick det omdömen som "väldigt jämn, fin konsistens" och "luftigt, fyllig smak".

Alla hela tiden

Arbetet med att befästa vårt systematiska förbättringsarbete som går under namnet "Alla hela tiden" har gett resultat både i form av en säkrare arbetsmiljö, lägre kostnader och effektivare produktion. Nio större förbättringar inom Varuflöde och Produktion har bidragit till en kostnadsreducering på 1,7 miljoner SEK under 2022.

Vår verksamhet

Saltå Kvarn är ett ekologiskt matföretag som bildades 1964 med utgångspunkt i en filosofi och ett förhållningssätt som idag är mer relevant än någonsin. Grunden är att vi tillsammans med andra vill göra det vi kan för att bidra till friska människor och en frisk planet, där människa, djur och natur samexisterar för ett meningsfullt liv och en hållbar framtid.

Vi är i medeltal 51 anställda, omsätter 179 miljoner kronor och har ett sortiment som omfattar cirka 150 artiklar – alltid ekologiskt! Verksamheten finns i Järna och består bland annat av kvarn och surdegsbageri med det gemensamma ändamålet att förädla råvaror av svenskt spannmål från ekologiska kretsloppsgårdar i närområdet till matvaror av hög kvalitet. Vi har även en importverksamhet med bland annat torkad frukt, ris, olivolja, linser och dryck från utvalda ekologiska och biodynamiska odlare i olika delar av världen. Våra produkter finns i dagligvarubutiker över hela landet. Våra kunder finns även inom storkhushåll, restauranger, bagerier och kaféer.

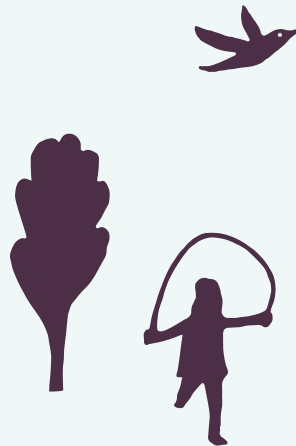
FAKTA OM SALTÅ KVARN

Bildades **1964**

Omsätter **179 Mkr**

Medeltal antal anställda: **51**

Produkter ca **150**

VÅR VISION

Friska människor och en frisk planet där människa, djur och natur samexisterar för ett meningsfullt liv och en hållbar framtid.

Ursprung och ägare

Vi är Sveriges första ekologiska företag

Allting började med Saltå Arbetsskola i Järna, en skola och ett boende för pojkar med särskilda behov. Verksamheten startade på 1940-talet och baserades på en pedagogik utvecklad av Rudolf Steiner, antroposofins grundare. Eftersom biodynamisk odling av jorden är en av grundstenarna i antroposofin, serverades eleverna på hemmet biodynamiskt odlad mat så långt det var möjligt. Så småningom ville de också ha bröd bakat på biodynamiskt odlad spannmål. 1962 byggdes så ett litet bageri med björkvedseldad ugn i källaren i ett av bostadshusen. Namnet blev Bagarbo och bagaren Carl Emil Sörgärde började förse elevhemmet med färskt, biodynamiskt bröd.

Ryktet om det goda brödet spred sig som en god doft över trakten och allt fler kom för att handla. Till slut blev efterfrågan ohanterlig för Carl-Emil och pojkarna och något måste göras. 1964 blev den gamla bygdekvarnen intill till salu. Kvarnen köptes, en mjölnare och en till bagare anställdes och så föddes Saltå Kvarn.

Varje måndag och onsdag lastade mjölnarens fru den gamla pick-upen full med färsk limpor och mjöl och körde in till Stockholm där varorna såldes på Hötorget. Snart hade vi vuxit ur det lilla bageriet i källaren och 1970 byggdes därför Saltå Bageri, ritat av arkitekten Erik "Abbi" Asmussen. Bageriet ligger bredvid kvarnen intill Moraån och här bakas allt Saltå Kvarns bröd än idag.

Våra ägare

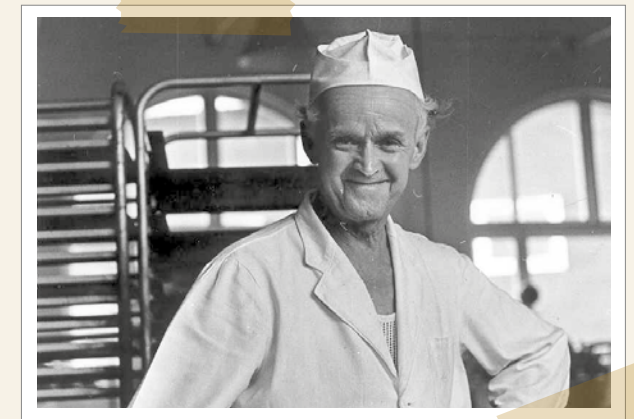
Vidarstiftelsen är en allmännyttig stiftelse vars ändamål är att stödja antroposofiskt inspirerade initiativ. Stiftelsen är majoritetsägare i Saltå Kvarn AB med cirka 95 procent ägarandel via dotterbolaget Steneken Holding AB. Vidarstiftelsen har under de senaste 60 åren gett stöd till forskning och utveckling inom biodynamisk odling och kretsloppsjordbruk i Sverige och genom stiftelsens kapitalplacering i Saltå Kvarn främjas det ekologiska kretsloppsjordbrukets utveckling i Sverige och i andra delar av världen.

Steneken Holding AB bildades november 2015 och är ett helägt dotterbolag till Vidarstiftelsen. Steneken har till uppgift att äga och förvalta dotterbolagen inom Vidarstiftelsen-koncernen.

ÄGARSTRUKTUR

Akvarell – underlag till förpackning.

Carl Emil Sörgärde, vår allra första bagare.

Milstolpar

1964

Stiftelsen Saltå Kvarn bildas. Vi blir Demetercertifierade och hanterar 400 ton biodynamiskt spannmål. Vi bakar ca 600 bröd i veckan.

1980

Nya kvarnen står färdig. Vi bakar ca 3000 bröd i veckan.

1989

Blir KRAV-certifierade (KRAV bildades 1985).

”För sitt mångåriga arbete med ekologiskt mjöl”

1992

Får Gastronomiska Akademiens pris "För sitt mångåriga arbete med ekologiskt mjöl".

2003

Saltå Kvarn är först med att lansera ekologisk torkad frukt i dagligvaruhandeln. Vi stödjer samtidigt rättvisa och schyssta arbetsvillkor för odlarna i Turkiet.

Milstolpar

2005

Installerar en bio-havreskalspanna i vår kvarn och har endast el från förnybara källor. Vi är 100 % fossilfria.

2007

Lanserar biodynamiskt vin på Systembolaget. Våra förpackningar får pris för bästa design. Utses till Gasellföretag.

2015

#1 Totalvinnare och #1 Branschvinnare i Sustainable Brand Index.

2006

Börjar klimatkompensera våra transporter, som första företag i Sverige. Får Coops stora matpris.

2011

Premiär för Bondens Verktygslåda. Vi börjar också utbilda skolor och kommuner i bakning och matlagning.

2019

Vi blir marknadsledare med Sveriges mest sålda russin.

Grunden är att vi tillsammans med andra vill göra det vi kan för att bidra till friska människor och en frisk planet, där människa, djur och natur samexisterar för ett meningsfullt liv och en hållbar framtid.

VÅR PLANET ÄR HOTAD

Det blir alltmer påtagligt att vår planet är hotad, dels av de ökade klimatförändringarna, dels av den snabba förlusten av biologisk mångfald. Samtidigt är det ett faktum att människan, samhället och ekonomin i grunden är sammanlänkade med och beroende av naturen.

Dricksvatten, råvaror till mat, ren luft, reglering av vattenflöden, fiberråvara, bioenergi, kolinbinding och pollinering är exempel på produkter och tjänster som naturens ekosystem producerar och som upprätthåller och förbättrar människors välmående och livsvillkor – helt gratis! Det årliga värdet av ekosystemtjänsterna uppskattas till drygt 150 biljoner USD, nästan dubbla värdet av hela världens BNP¹. För många branscher är friska ekosystem en grundförutsättning såsom livsmedel, textil, möbler, läkemedel och bygg. Men alla företag både påverkar och är beroende av naturens resurser och de tjänster som dessa ekosystem ger i någon mån².

Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster har försämrats över hela världen och denna förändring har accelererat de senaste 50 åren. Sedan 1970-talet har populationen av vilda däggdjur, fåglar, fiskar, groddjur och kräldjur minskat med 69 %³. Vilket innebär att förlusten av arter har ökat i en takt som är tio till hundra gånger snabbare än vad som kan anses naturligt. De negativa trenderna för biologisk mångfald och ekosystemtjänster medför tillsammans med ökad global uppvärmning att

naturen förlorar sin förmåga att tillhandahålla de produkter och tjänster vi människor är beroende av.

Genomgripande systemförändringar krävs

Det krävs snabba, långtgående, grundläggande och systemomfattande förändringar i hur vi producerar och konsumerar, i den teknik vi använder, i våra ekonomiska och finansiella system, liksom normer och värderingar⁴. Globala mål och ramavtal finns på plats, lagstiftning och styrmedel är delvis på gång men vi behöver fler modiga och synliga ledare, politiker, företag, organisationer och aktörer som gör ännu mer för att få till den omställning som krävs. Samtidigt kan var och en av oss också göra mindre eller större förändringar varje dag inom några viktiga områden som helt eller delvis berör oss alla och som brukar kallas de 5 B:na – Biffen, Bostaden, Bilen, Butiken och Börsen – om många gör något så händer mycket.

Maten har en central roll

En tredjedel⁵ av hushållens klimatpåverkan kommer från maten och den största delen av utsläppen kommer från konsumtion av animaliska livsmedel som kött, fisk, ägg och mejeriprodukter. Genom ett skifte mot en mer växtbaserad diet där fullkorn, frukt, grönsaker, nötter och baljväxter utgör större andelen av den mat vi äter ges fördelar för både hälsan och planeten. Mer växtbaserat innebär en betydande minskning av människans klimat- och miljöpåverkan. Samtidigt fyller de gräsbetande djuren en viktig roll för öppna landskap, kolinlagring, jordhälsa och

biologisk mångfald. Att dessutom välja ekologisk mat innebär ytterligare fördelar såsom minskad spridning av kemiska bekämpningsmedel, gynnad biologisk mångfald och trivsel för fler växter och djur. Sist men inte minst kan vi alla undvika och minska den mängd mat som slängs, vilket både miljön och plånboken vinner på. I ett genomsnittligt svenskt hushåll slängs nästan två kilo matavfall per person, varje vecka⁶!

Globala mål, ramavtal, EU lagstiftning som antagits och Sveriges Livsmedelsstrategi

- Agenda 2030, 17 globala mål, för hållbar utveckling, antogs år 2015
- Parisavtalet med 1,5° C målet, ett globalt klimatavtal trädde i kraft år 2016
- Globalt ramavtal där länderna förbinder sig att skydda 30 procent av planetens yta senast 2030, antogs i december år 2022
- Den europeiska gröna given⁷ är ett paket med politiska initiativ som ska bana väg för en grön omställning i EU, lanserades december 2019. Exempel på delar som omfattas:
 - Klimatneutralitet senast år 2050, men redan år 2030 måste växthusgasutsläppen ha minskat med minst 55 procent (jämfört med året 1990). Planen "Fit for 55"⁸ föreslår därför nya insatser för att nå detta delmål.
 - Strategi för att stoppa förlusten av biologisk mångfald⁹ och vända dess utveckling i en positiv riktning före år 2030, presenterades våren 2020.

Omfattar exempelvis;

- Rättsligt bindande målsättning att skydda minst 30 procent av EU:s landyta, 30 procent av havsområdet samt skydda och återställa minst 30 procent av våra marker.
 - Rättsligt bindande målsättning att minska användningen och riskerna med kemiska bekämpningsmedel med 50 procent till år 2030 samt förbud mot alla bekämpningsmedel i känsliga områden.
 - Ekologiskt jordbruk ska bedrivas på minst 25 procent av jordbruksarealen och användningen av agroekologiska metoder ska öka avsevärt senast år 2030. 23 åtgärder inom tre centrala områden beskriver hur målet ska uppnås, EU:s Handlingsplan för utveckling av ekologisk produktion (2021–2027).
 - Näringsläckage från gödselmedel ska minska med 50 %, till följd av en minskning i användningen av gödselmedel med minst 20 %.
- Den Svenska Livsmedelsstrategin, anger bland annat målet om 60 procent ekologiskt i offentlig upphandling (utfall 38 % år 2021) och minst 30 procent av svensk jordbruksmark ska brukas ekologiskt år 2030 (utfall 20 % år 2021). Livsmedelsstrategi 2.0 ska göra ett tydligt avtryck i hela livsmedelskedjan, arbetet inleds under 2023.

Vår strategi

Saltå Kvarns strategi för tillväxt utgår ifrån insikten om att en långsiktig lönsam verksamhet är beroende av välmående människor, djur och natur. Allt vi gör bygger på denna insikt tillsammans med kund- och konsumentinsikter, innovation och ett strukturerat arbetssätt. Vårt arbete omfattar många olika frågor och sträcker sig genom hela värdekedjan från odling till konsument och inkluderar perspektiven ekonomi, miljö och socialt ansvar.

Genom en samlad väsentlighetsanalys har vi definierat vilka områden som är viktigast för Saltå Kvarn att fokusera på. Detta utifrån verksamhetens påverkan, omvärldsfaktorer, olika intressenters förväntningar, samt vår möjlighet att göra skillnad. Vi har också gjort en riskanalys för att få en tydlig bild av vilka strategiska-, operativa- och finansiella risker som kan drabba verksamheten och hur vi bäst kan hantera dem. Både väsentlighetsanalys och riskanalys uppdateras årligen i samband med affärsplaneprocessen. Under året har arbetssättet och modellen för riskbedömning av leverantörer och råvaruförsörjning utvecklats. Databasinsamling och analys omfattar perspektiven; livsmedelsäkerhet, kvalitet, förpackning, miljö, socialt ansvar samt politisk- och ekonomisk risk. Riskbedömningen görs utifrån vår samlade kompetens och framtagna faktaunderlag.

Våra tre fokusområden är: 1. Mat som odlas i balans med naturen, 2. En lönsam verksamhet och 3. Omsorg om våra medmänniskor. Fokusområdena anger vår ambition och strategiska riktning. Utöver ekonomiska mål och nyckeltal har vi även detaljerade mål för vårt arbete inom följande områden; råvaror, förpackningar, klimatpåverkan, biologisk mångfald, våra produkter, vår plats, ständiga förbättringar, medarbetare samt våra odlare och leverantörer i Sverige och utomlands.

#1. Mat som odlas i balans med naturen

Miljö

Råvaror & förpackningar

Klimatpåverkan

Biologisk mångfald

#2. En lönsam verksamhet

Ekonomi

Våra produkter

En inspirerande destination

Ständiga förbättringar

#3. Omsorg om våra medmänniskor

Socialt

Våra medarbetare

Odlare i Sverige

Odlare i andra länder

Våra fokusområden

#1. Mat som odlas i balans med naturen

Råvaror & förpackningar

Klimatpåverkan

Biologisk mångfald

Saltå Kvarn ska bidra till att mat odlas i balans med naturen, bidra positivt till naturens återhämtning och erbjuda ett sortiment som ger konsumenten möjlighet att, genom sin köpkraft, göra skillnad för en hållbar och hälsosam framtid.

#2. En lönsam verksamhet

Våra produkter

En inspirerande destination

Ständiga förbättringar

Saltå Kvarn ska vara en förebild genom att bedriva en affärsmässigt välmående verksamhet som undviker och minskar negativ påverkan på miljön, bidrar positivt till naturens återhämtning och cirkulära flöden. Genom vår plats, doften, smaken, den skonsamma förädlingen och vackra förpackningar vill vi sprida kärlek till det sinnliga och inspirera till en hållbar och hälsosam livsstil.

#3. Omsorg om våra medmänniskor

Våra medarbetare

Odlare i Sverige

Odlare i andra länder

Saltå Kvarn ska vara en arbetsplats som kännetecknas av omsorg om varandra och våra medmänniskor och bidra till att skapa goda arbetsförhållanden och rättvisa sociala villkor för alla som arbetar i hela värdekedjan.

Mål och resultat

STATUS: ● Uppnått ● Ej uppnått ● Negativ förändring

 * Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

FOKUSOMRÅDE: #1 MAT SOM ODLAS I BALANS MED NATUREN

MÅL	RESULTAT ÅR 2022 (2021)	STATUS	VAD VI GÖR	BIDRAR TILL GLOBALT MÅL*
Att alla våra produkter alltid är ekologiska med strävan att öka andelen KRAV-certifierade artiklar	100 % (100 %) EU-ekologiskt certifierade artiklar. 96 % (96 %) KRAV certifierade artiklar (mål >90 %)	●	Bidrar till ekologisk odling i Sverige och utomlands	
Att allt vårt spannmål alltid är svenskt och att hela vårt kvarnsortiment är KRAV-certifierat	100 % (100 %) svenskodlad spannmål (i ton). 100 % (100 %) KRAV-märkt kvarnsortiment (andel försäljning)	● ●	Premierar och bidrar till svenska lantbrukare, lokal försörjning och ekologisk KRAV certifierad odling i Sverige	
Att flera odlare ställer om till ekologiskt kretsloppsjordbruk	64 % (72 %) av inköpt spannmål från gårdar i omställning (i ton, mål 80 %). Minskningen beror på varierande kvalitet och minskad tillgång på spannmål	●	Premierar lantbrukare som gör extra insatser för att stärka gårdens och naturens förutsättningar I vår strävan att växa vill vi också skapa volymmässigt utrymme för fler gårdar att ställa om till ekologiskt kretsloppsjordbruk och leverera till Saltå Kvarn	

Mål och resultat

 STATUS: ● Uppnått ● Ej uppnått ● Negativ förändring

 * Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

FOKUSOMRÅDE: #2 EN LÖNSAM VERKSAMHET

MÅL	RESULTAT ÅR 2022 (2021)	STATUS	VAD VI GÖR	BIDRAR TILL GLOBALT MÅL*
Hållbar lönsamhet och tillväxt	Rörelsens intäkter 179 Mkr (175 Mkr) Rörelseresultat -8.8 Mkr (3 Mkr). Snabbt stigande priser på råvaror, energi, förpackningsmaterial, transporter och valuta har påverkat vår marginal negativt	● ●	Driver innovation och sortimentsutveckling utifrån konsumentinsikter Undviker slöserier och arbetar dagligen med att stärka lärande, förbättringar och leverans genom ledarskap och arbetssättet LEAN	
Fossilfri verksamhet och minskad klimatpåverkan genom hela värdekedjan	100 % (100 %) fossilfri verksamhet (endast förnybar energi sedan 2005) 100 % (100 %) av CO2 utsläpp från transporter klimatkompenseras (via trädplanteringsprojekt sedan 2006)	● ●	Undviker fossilbaserade energikällor i vår kvarn sedan 2005 Minskar vår användning av energi och andra resurser genom systematiskt förbättringsarbete Minskar växthusgasutsläpp från våra transporter genom val av fossilfria drivmedel och transportsätt samt klimatkompenserar de utsläpp som vi (ännu) inte reducerat fullt ut	
Förpackningar framtagna med extra hänsyn till människa och miljö samt bidra till cirkulära materialflöden	91 % (91 %) förnybart förpackningsmaterial (mål 100 % år 2030) 87 % (87 %) materialåtervinningsbara förpackningar (mål 100 % år 2030) Undviker hälso- och miljöskadliga ämnen och material (mål 100 % efterlevnad av KRAVs förpackningsregler)	● ● ●	Kontinuerlig dialog med leverantör, fortsatt arbete med förpackningsutveckling samt åtgärder för att underlätta återvinning Ej tillåtna ämnen och material: upptagna på SIN-listan, Bisfenol A, PVC, andra klorbaserade plaster, konserveringsmedel, nano-material och nanoteknologi	
Tydliggjorda mervärden för smak, hälsa och hållbarhet	Mäter konsumentassociationer till smak, hälsa och hållbarhet Ny förpackningsdesign där mervärden synliggörs för konsument	● ●	Vi ska inspirera och underlätta för konsumenten att genom sin köpkraft göra medvetna val som bidrar för en hållbar och hälsosam framtid	

Mål och resultat

STATUS: ● Uppnått ● Ej uppnått ● Negativ förändring* Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

FOKUSOMRÅDE: #3 OMSORG OM VÅRA MEDMÄNNISKOR

MÅL	RESULTAT ÅR 2022 (2021)	STATUS	VAD VI GÖR	BIDRAR TILL GLOBALT MÅL*
Säker och hälsosam arbetsplats med motiverade medarbetare	84 (82) Nöjd medarbetarindex 57 % (47 %) riskreducering pga genomförda åtgärder	● ●	Arbetar systematiskt för att uppmärksamma och förbättra vår fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljö ex utbildning, risk- och tillbudsrapportering, samarbetsforum, undersökningar m.m. Genom LEAN uppmuntra, engagera och göra våra medarbetare delaktiga i att själva bidra till verksamheten och arbetsmiljön	
Goda arbetsförhållanden och rättvisa sociala villkor i värdekedjan	100 % (100 %) KRAV godkända leverantörer	●	Verifierar löpande att leverantör, produkt och råvara har giltig och enligt KRAV godkänd certifiering för ekologisk och sociala villkor	

Mat som odlas i balans med naturen

Saltå Kvarn ska bidra till att mat odlas i balans med naturen, bidra positivt till naturens återhämtning och erbjuda ett sortiment som underlättar för konsumenten att genom sin köpkraft göra skillnad för en hållbar och hälsosam framtid.

Råvaror & förpackningar

Klimatpåverkan

Biologisk mångfald

I odlingsledet kan vi göra störst skillnad

Allt vi äter är beroende av och har en påverkan på naturen. Livsmedelssektorn och jordbrukets påverkan i odlingsledet sker genom användning, förändring och förorening av land, vatten och hav vilket bland annat leder till förlust av biologisk mångfald, brist på färskvatten, övergödning och negativ klimatpåverkan. Det som krävs är en systemförändring där vi undviker och minskar den negativa påverkan på naturen och människor genom hela värdekedjan. Samtidigt som det positiva bidraget till naturens återhämtning ökar och stärks genom naturvårdsinsatser och en mer hållbar konsumtion och produktion¹⁰.

Saltå Kvarns bidrag till att undvika och minska negativ påverkan handlar på övergripande nivå om att vi undviker hälso- och miljöskadliga ämnen i odlingsledet, produktion, produkter och förpackningar. Att vi minskar klimatpåverkan i odlingsledet, från våra transporter och i egen verksamhet. Samt minskar förbrukning av resurser genom minskat svinn, effektiv förädling och cirkulära flöden.

För att bidra positivt till biologisk mångfald och naturens återhämtning erbjuder vi endast 100 % ekologiska produkter och väljer affärsrelationer med leverantörer som ofta driver egna hållbarhetsprojekt. Vi har sedan 2006 bidragit till trädplanteringsprojekt via Plan Vivo och ZeroMission genom att klimatkompensera för de utsläpp som uppstår från våra transporter. Dessutom betalar vi upp till 20 % extra, utöver KRAV-premien, till de svenska spannmålsodlare som vill ansluta sig till Saltå Kvarns odlingsprogram för ekologiskt kretsloppsjordbruk. Med hjälp av odlingsprogrammets stegvisa modell vill vi engagera, inspirera och premiera fler odlare att ställa om till ett mer hållbart jordbruk.

På följande sidor beskrivs vårt arbete mer i detalj och hur dessa dubbla ansatser är en del av det mervärde som våra produkter står för och som du kan vara med och bidra till.

SÅ HÄR ARBETAR VI FÖR ATT STÄRKA NATUREN

UNDVIKER & MINSKAR NEGATIV PÅVERKAN

Undviker hälso- och miljöskadliga ämnen

- Inga kemiska bekämpningsmedel i odlingsledet
- Inga ämnen på SIN-listan eller Bisfenol A, PVC och andra klorbaserade plaster i våra förpackningar

Minskar klimatpåverkan genom hela värdekedjan

- Inga konstgödsel i odlingsledet
- 100 % förnybara energikällor i egen verksamhet
- Väljer fossilfria transporter där det är möjligt
- Väljer helst båt och järnväg för långväga transporter
- Betalar transportkostnaden för de odlare som kör fossilfritt från fält till kvarn

Minskar förbrukning av resurser

- Minskat svinn, effektiv förädling och cirkulära flöden i egen verksamhet
- Förpackningsmaterial från förnybara råvaror och som går att återvinna

GYNNAR BIOLOGISK MÅNGFALD OCH STÄRKER NATURENS ÅTERHÄMTNING

- Ökad biologisk mångfald i odlingslandskapet där vi betalar mer ju fler åtgärder lantbrukare gör
- Fler ekologiska kretsloppsjordbruk där vi engagerar, inspirerar och betalar mer till lantbrukare som tar steg för att ställa om
- Ökad kolinlagring genom att stödja trädplanteringsprojekt via Plan Vivo och ZeroMission för de utsläpp våra transporter (som ej går på förnybara drivmedel) ändå medför. 100 % klimatkompenseras varje år sedan 2006.
- Affärsrelationer med leverantörer som ofta driver egna hållbarhetsprojekt
- 100 % Ekologiska produkter

I odlingsledet kan vi göra störst skillnad

Ekologiskt kretsloppsjordbruk – en del av lösningen

Det ekologiska kretsloppsjordbruket är en jordbruksmetod som bygger på mångårigt forskningsarbete inom det internationellt erkända EU-projektet BERAS¹¹. Målbilden för denna jordbruksmetod baseras på lokala och förnyelsebara resurser med potential att:

- minska övergödning genom att minska kväveöverskottet med mer än 50 % och fosforöverskottet påtagligt
- undvika kemiska bekämpningsmedel, för att i stället öka den naturliga skadeväxtkontrollen genom att tillämpa växtföljder
- minska växthusgasutsläppen genom låg tillförsel av externa resurser (industriellt tillverkat konstgödsel och kraftfoder) samt en ökad kolinlagring i marken
- öka bördighet och kvävehalt i marken genom återförsel av naturliga kvävekällor (baljväxter, kompost och naturgödsel)

- bibehålla och öka den biologiska mångfalden
- öka lokal, regional och nationell självförsörjning med livsmedel
- utveckla landsbygden i regionen

Genom de principer och metoder som används inom jordbruket kan ökad kolinlagring hejda klimatförändringarna, öka mullhalt och bördighet, bevara och skapa ekosystemtjänster samt förbättra skördar och lönsamhet i svenskt jordbruk. Utöver detta förbättras dessutom jordbrukets förutsättningar för klimatanpassning sett till att markens vattenhållande förmåga ökar och dess resiliens mot bland annat torka, översvämningar och sjukdomar stärks¹².

OLIKA BEGREPP, INRIKTNINGAR OCH ODLINGSSYSTEM

Inom jordbruket finns det flera begrepp och inriktningar där olika odlingsystem och metoder är mer eller mindre tydligt definierade, ofta överlappar de varandra och gemensamma principer viktas olika. Exempel på odlingsystem är konventionellt, ekologiskt, regenerativt, kretsloppsjordbruk, biodynamiskt, agroekologi, bevarande jordbruk m.fl.

Oavsett odlingsystem finns ett beroende av och en påverkan på naturen. Lantbrukaren står ideligen inför en mängd beslut såsom sortval, växtföljd, näringsbalans, djurhållning, insatsvaror, åtgärder, investeringar, lönsamhet osv.

Förutsättningar, intresse, kunskap och erfarenhet styr besluten och det som eftersträvas är alltid till oftast i varierad grad – bördig jord som år efter år ger jämna och höga skördar av god kvalitet. Bördigheten är ett resultat av många olika faktorer och kännetecknas av; rikt mikroliv i jorden, god tillgång på näringsämnen (kväve, fosfor, kalium, magnesium), hög kolhalt (organiskt material=mullhalt), bra struktur, god vattenhållande förmåga och motståndskraft mot torka, översvämningar och sjukdomar.

EKOLOGISKT KRETSLOPPSJORDBRUK

Målbilden för det ekologiska kretsloppsjordbruket baseras på lokala och förnyelsebara resurser där utgångspunkten är varje gårds lokala och unika förutsättningar.

Det som eftersträvas är;

- en balans mellan djurhållning och växtodling.
- vallväxter med hög andel baljväxter i växtföljden.
- självförsörjning av resurser (foder och gödsel).
- effektiva näringskretslopp inom den enskilda gården eller mellan gårdar i samverkan.

- 1.** Mångsidig flerårig växtföljd – såsom vall, vall, raps, vete, åkerböna, havre – bygger upp näringsrika jordar, bra struktur och god vattenhållande förmåga för jämn och hög skörd.
- 2.** Mångfald av liv i jorden – bakterier, svampar, maskar – med den viktiga funktionen att bryta ner och omvandla det organiska material som finns i jorden till en form som gör att näringsämnen frigörs och blir tillgängliga för växternas rötter.
- 3.** Gödsel från egna djur blir näring till jorden.
- 4.** Vallväxter är ofta fröblandningar av gräs, baljväxter och örter – såsom timotej, rödklöver, cikoria.
- 5.** Baljväxter binder luftens kväve som blir växtnäring i jorden.
- 6.** Betande djur i naturbetesmarker håller landskapet öppet och gynnar många växter, insekter, fjärilar och vilda bin.

Svenskt, ekologiskt och KRAV-certifierat spannmål

Saltå Kvarns sortiment av mjöl, gryn, flingor, kli, kross och müsli förädlas i vår kvarn i Järna av svenskt KRAV-certifierat spannmål från odlare i framför allt mellersta Sverige. Vi vill bidra till ekologisk odling, stötta svenska lantbrukare och lokal försörjning.

För att ytterligare accelerera den omställning som behöver göras i odlingsledet vill vi belöna lantbrukare som gör mer för att ställa om till ekologiskt kretsloppsjordbruk samt gör åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden i odlingslandskapet. Därför betalar Saltå Kvarn ett extra tillägg, utöver KRAV-premien, till de lantbrukare som ansluter sig till vårt odlingsprogram för ekologiskt kretsloppsjordbruk. I vår strävan att växa vill vi också skapa volymmässigt utrymme för fler gårdar att ansluta sig till odlingsprogrammet och leverera till Saltå Kvarn.

Vårt mål är att 80 % av inköpt spannmål (i ton) kommer från gårdar som eftersträvar att ställa om till ekologiskt kretsloppsjordbruk. Utfallet år 2022 var 64 %, en nedgång jämfört med tidigare år 72 % (år 2021) och 80 % (år 2020) främst på grund av varierande kvalitet och sämre tillgång på spannmål.

100%
svenskodlat
spannmål

100%
KRAV-märkt
kvarnsortiment

64%
av spannmålet
från ekologiska
kretsloppsjordbruk

Råvaror & förpackningar

Klimatpåverkan

Biologisk mångfald

Svenskt, ekologiskt och KRAV-certifierat spannmål

Råvaror & förpackningar

Klimatpåverkan

Biologisk mångfald

Saltå Kvarns odlingsprogram för ekologiskt kretsloppsjordbruk

Vårt frivilliga odlingsprogram riktar sig till spannmålsodlare i Sverige och syftar till att premiera, engagera och inspirera fler gårdar att ställa om till ett ekologiskt kretsloppsjordbruk. Odlingsprogrammet har tagits fram med utgångspunkt i resultatet från det mångåriga forskningsarbetet BERAS¹³ och i nära dialog med experter och våra odlare. Den definierar vad som är centralt för ett kretsloppsjordbruk, hur omställningen kan ske stegvis och vilka åtgärder som kan genomföras, utöver det som ingår i grundkravet att gården är KRAV-certifierad.

Den stegvisa modellen är utformad i tre nivåer: *På gång*, *Balans* och *Spjutspets* som visar hur långt gården kommit i sin omställning. Fokus för tilläggs-kriterierna är de områden som gör störst skillnad: balans mellan djurhållning och växtodlingsareal, eftersträva självförsörjning av foder och gödsel, mångsidig växtföljd med flerårig, djuprotade kvävefixerande vallgrödor samt näring i kretslopp inom gården eller i samverkan med andra gårdar. Kriterierna har en detaljerad definition för respektive nivå. Utöver tilläggs-kriterierna finns i dagsläget 34 flexibla åtgärder att välja mellan med fokus på att gynna biologisk mångfald i odlingslandskapet. Uppföljning sker årligen bland annat genom en

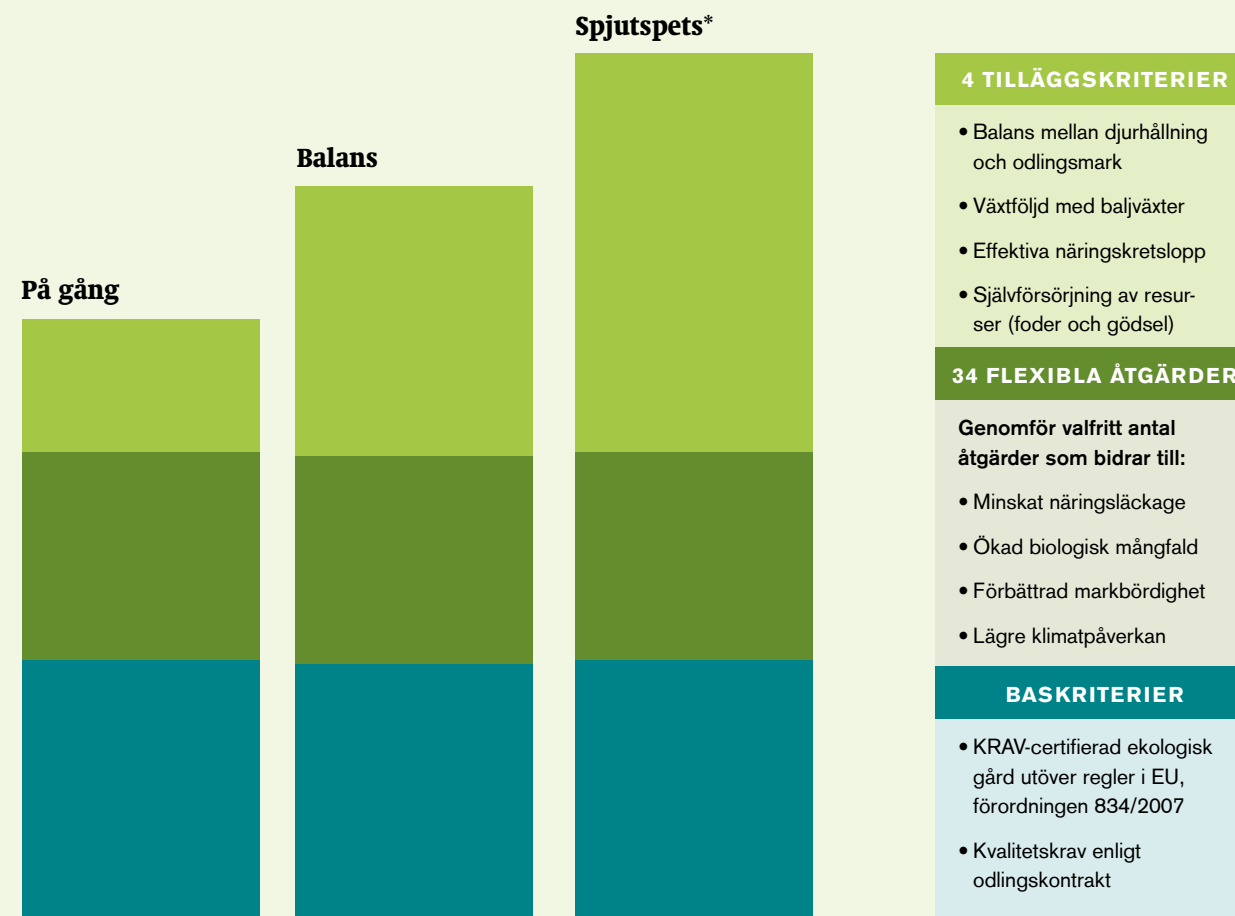
självdeklaration där odlaren anger i vilken grad kriterierna uppfyllts och vilka flexibla åtgärder som genomförts.

År 2022 var 64 % av vår inköpta spannmålsvolym från 18 ekologiska kretsloppsgårdar som anslutit sig till verktygslådan. Jämfört med år 2021 var det en minskning från 72 %, från 19 gårdar som främst beror på varierande kvalitet och tillgång. Av dessa 18 gårdar var 1 gård på nivå *På gång*, 10 *Balans* och 7 *Spjutspets*.

Stiftelsen Saltå Kvarn bildas 1964, då hanterar vi 400 ton biodynamiskt spannmål, 600 bröd bakas i veckan och vi blir Demeter-certifierade. KRAV bildas 1985 och vi blir KRAV-certifierade 1989.

År 2012 lanserar Saltå Kvarn ett unikt odlingsprogram med 155 åtgärder för att gynna biologisk mångfald och stärka naturen. Den kallas "Bondens Verktygslåda", åtgärderna är frivilliga för lantbrukaren att genomföra och vi betalar ett extra tillägg, utöver KRAV-premien. Verktygslådan revideras och odlingsprogrammet nylanseras år 2020 till dagens stegvisa modell i tre nivåer, tydligt definierade och med utvecklad uppföljning.

ODLINGSPROGRAM FÖR EKOLOGISKT KRETSLOPPSJORDBRUK

*Ett biodynamiskt jordbruk är ett exempel på ett ekologiskt kretsloppsjordbruk på spjutspetsnivå.

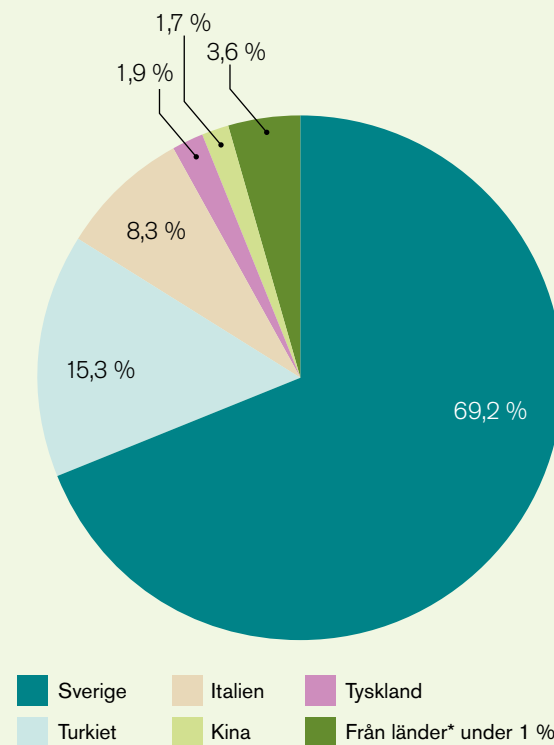

Råvaror från andra länder

Förutom svenskt spannmål omfattar Saltå Kvarns sortiment även råvaror och produkter som köps in från ekologiska odlingar i olika delar av världen. Exempelvis torkad frukt från Turkiet, pasta, ris, couscous, olivolja och balsamvinäger från Italien, bovete från Kina, quinoa från Bolivia och rårorsocker från Brasilien. Vi samarbetar i första hand med lokala familjeföretag, men köper även från grossister av ekologiska produkter. Gemensamt för de flesta av våra odlare, producenter och leverantörer är att vi har en affärsrelation som går långt tillbaka i tiden. Många driver egna projekt för att stödja en mer hållbar odling, stärka arbetsvillkor samt höja den socioekonomiska levnadsstandarden för både odlare och deras familjer.

Ett exempel på ett sådant projekt är vår torkade frukt från Turkiet. Sedan tjugo år tillbaka samarbetar vi med samma producent vars projekt "Happy Village" bidragit till att mer än 175 byar och över 4000 odlare ställt om till ekologisk odling, med både bättre miljö och sociala villkor som resultat. Genom att erbjuda utbildning, rådgivning och insatsvaror samt åta sig att köpa allt som skördas får odlarna inte bara stöd i form av kunskap och erfarenhet utan även ekonomisk trygghet i omställning från konventionell till ekologisk odling.

URSPRUNG – ANDEL INKÖPT VOLYM PER LAND ÅR 2022

*3,6 % kommer från följande 15 länder vars inköpsvolym understiger 1 %. I fallande ordning Bolivia, Brasilien, Danmark, Peru, Chile, Bonaire, Polen, Bulgarien, Ungern, Portugal, Tunisien, Norge, Spanien, Sri Lanka.

Risker i leverantörsledet

Grundkravet för alla Saltå Kvarns produkter är ekologisk certifiering enligt KRAV och EU-ekologiskt, utöver de självklara baskraven på livsmedels-säkerhet, produktkvalitet, ursprung och spårbarhet. De oberoende tredjepartscertifieringarna utgör ett viktigt verktyg för kvalitetssäkring av leverantörer och produkter. I samband med den årliga affärsplaneprocessen uppdateras vår riskanalys för att få en tydlig bild av vilka strategiska-, operativa- och finansiella risker som kan drabba verksamheten, och hur vi bäst kan hantera dem.

Under året har arbetssättet och modellen för riskbedömning av leverantörer och råvaruförsörjning utvecklats. Datainsamling och analys omfattar perspektiven; livsmedels-säkerhet, kvalitet, förpackning, miljö, socialt ansvar, politisk risk, ekonomisk stabilitet och riskbedömningen görs samlat. Utöver

rutiner för riskanalys och leverantörsbedömning utgör uppföljning genom direktkontakt vid besök och dialog samt egen kompetens också viktiga delar av det löpande arbetet att följa upp och minimera risker i leverantörsledet. För de råvaror som vi importerar från länder som identifierats som högriskländer, exempelvis Turkiet och Kina, har vi valt att köpa från odlare som uppfyller KRAV-certifieringen, som vi besökt och har en lång affärsrelation med. Vi arbetar även aktivt för att hitta svenska alternativ för de råvaror och grödor där det är möjligt.

Med anledning av årets händelser i Ukraina har vi tittat närmare på vilka relationer vi har i värdekedjan och kan konstatera att vi inte har några affärsrelationer med leverantörer som har koppling till Ryssland.

* Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

Förpackningar med hänsyn till människa och miljö

En livsmedelsförpacknings främsta syfte är att effektivt skydda och bevara produkten. Samtidigt ska förpackningsmaterialet väljas med hänsyn till människa och miljö samt bidra till cirkulära materialflöden.

Saltå Kvarns förpackningspolicy omfattar utöver lagstiftningskrav inom miljö, livsmedels-säkerhet, marknadsföring och tekniska krav även KRAV:s förpackningsregler vars efterlevnad granskas vid återkommande revisioner av en oberoende tredje part.

Våra förpackningsmål

- Undvika hälso- och miljöskadliga ämnen och material genom att ej tillåta:
 - Ämnen och material upptagna på SIN-listan¹⁴
 - Bisfenol A, PVC och andra klorbaserade plaster
 - Konserveringsmedel eller desinfektionsmedel
 - Nano-material och nanoteknologi

- Öka andelen materialåtervinningsbara förpackningar genom:
 - Att välja material som kan sorteras och materialåtervinnas till 100 % senast år 2030
 - Att följa den utveckling som sker vad gäller de system- och kapacitetsomställningar som behövs
- Öka andelen förnybar eller återvunnen råvara genom:
 - Att välja material som produceras från förnybar eller återvunnen råvara till 100 % senast år 2030
 - Kontinuerlig dialog med våra leverantörer för att i takt med teknikutvecklingen hitta alternativa lösningar
 - Fortsatt internt fokus på förpacknings utveckling vad gäller design, form och färg

Råvaror & förpackningar

Klimatpåverkan

Biologisk mångfald

- Bidra till resurs- och kostnadseffektiva förpackningar samt cirkulära materialflöden genom:
 - Att undvika materialslöserier och dagligt förbättringsarbete
 - Underlätta och uppmuntra till återvinning genom tydlig märkning, sorteringsanvisning och annan kommunikation

91%

av våra förpackningar är från förnybara material

87%

av våra förpackningar är materialåtervinningsbara

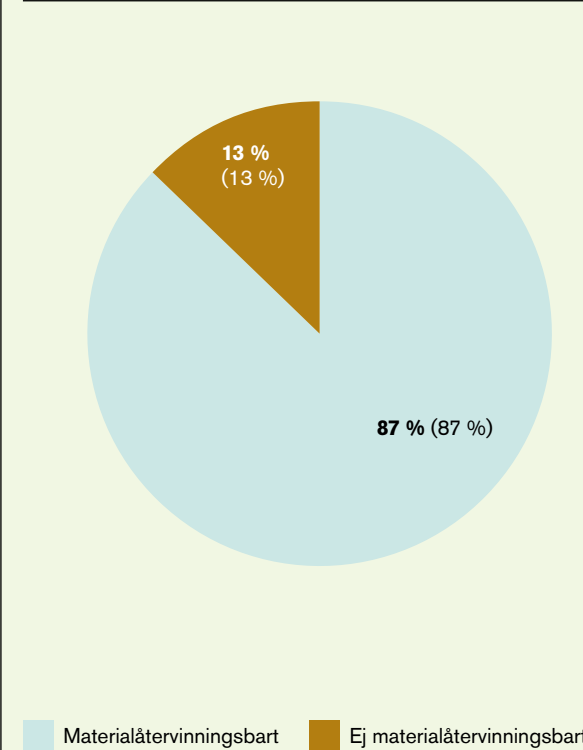
Förpackningar med hänsyn till människa och miljö

Våra förpackningar består framför allt av papper 65 %, glas 26 % samt plast 9 % av den totala materialvikten. Vilket innebär att den största delen 91 % (91 %) av våra förpackningar utgörs av förnybar råvara. För att beräkna hur stor del av våra förpackningar som utgörs av ett material som går att återvinna utgår vi ifrån antagandet att förpackningar med hög avgift enligt FTIs¹⁵ definition ej är materialåtervinningsbara. Exempelvis förpackningar av olika typer av plastmaterial och mörka heltäckande färger. Den största delen av våra förpackningar är materialåtervinningsbara, år 2022 var andelen 87 %.

Under året har fokus fortsatt varit på förpackningarna till vårt sortiment av torkad frukt som utgörs av plast (9 %) och som idag inte är materialåtervinningsbara eller kommer från förnybar råvara. Utmaningen är att det i dagsläget inte finns ett alternativt förpackningsmaterial som både möter kvalitetskraven att skydda och bevara produktens innehåll samtidigt som miljömålen uppfylls. Det är en gemensam utmaning som vi delar med andra aktörer i livsmedelssektorn.

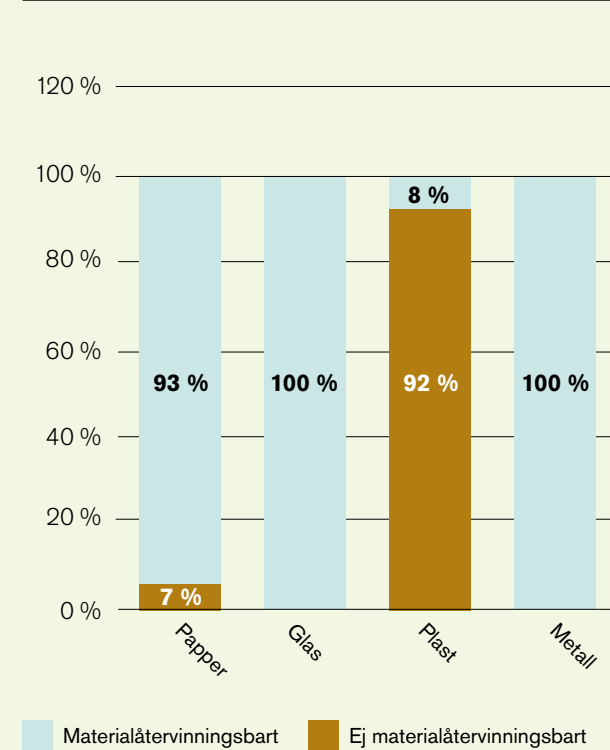
Exempel på aktiviteter som genomförts och som fortsatt är aktuellt framåt är att lyfta den interna kompetensen och förståelsen för vilka alternativ som finns vad gäller både förpackningsdesign samt färg-, tryck- och materialval. Förutom

ANDEL MATERIALÅTERVINNINGSBARA FÖRPACKNINGAR, VIKT % ÅR 2022 (2021)

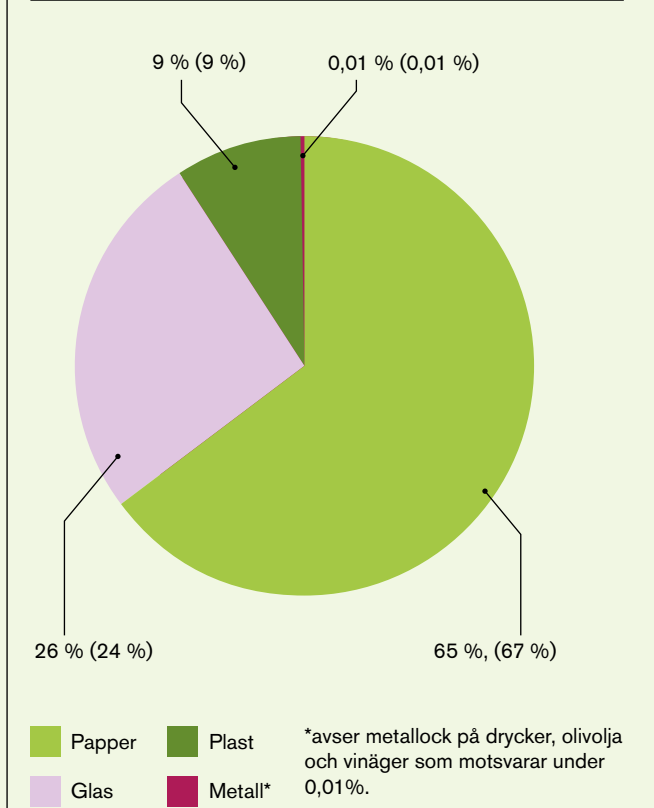

interna workshops så är externt expertstöd från FTI, seminarier och nära dialog med leverantörer centrala delar.

ANDEL MATERIALÅTERVINNINGSBARA FÖRPACKNINGAR PER TYP, VIKT % ÅR 2022

ANDEL FÖRPACKNINGSMATERIAL PER TYP (I KG) ÅR 2022 (2021)

* Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

Åtgärder för minskad klimatpåverkan

Utgångspunkten för Saltå Kvarns klimatarbete är insikten om att livsmedelsproduktion ger upphov till olika typer av utsläpp, att de genereras på olika sätt och att majoriteten uppstår i primärledet.

I **odlingsled och** primärproduktion kan utsläppen delas in i tre kategorier: kolavgång från markanvändning, övriga utsläpp från jordbruk såsom djurs matsmältning och kväveavgång från åkermark samt utsläpp från lokaler och arbetsmaskiner. Utöver utsläppen som genereras är det viktigt att beakta att primärproduktionen även kan bidra till kolsänkor, vilket minskar livsmedelsproduktionens totala klimatpåverkan. De näst största utsläppen sker vid produktion av insatsvaror såsom konstgödsel, foder och kalk. Den klimatpåverkan som energianvändning i produktionsanläggningar och transporter tillsammans står för, utgör en betydligt mindre del. De utsläppen är ungefär en tiondel så stor som primärproduktionens¹⁶.

Saltå Kvarn har sedan 2005 aktivt arbetat för att minska klimatpåverkan genom en rad olika åtgärder. Vilken åtgärd som genomförs är beroende av vilken typ av utsläpp det handlar om och var i

värdekedjan utsläppet uppstår eftersom det avgör vår möjlighet att påverka direkt eller indirekt.

Vårt klimatmål är en fossilfri verksamhet och minskad klimatpåverkan genom hela värdekedjan.

Råvaror & förpackningar

Klimatpåverkan

Biologisk mångfald

KLIMATPÅVERKAN FRÅN UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER, TON CO₂

	2022	2021	2020	2019
Värme och ånga i egen verksamhet (scope 1)	0	0	0	0
Elanvändning i egen verksamhet (köpta, scope 2)	0	0	0	0
Transporter av gods, tåg (scope 3)	21	10	121*	19
Transporter av gods, båt (scope 3)	222	253	346	268
Transporter av gods, lastbil (scope 3)	262	278	345	371
Transporter av gods, flyg (scope 3)	1	2	0	15
Tjänsteresor (scope 3)	5	2	1	18
Totalt	511	545	813	691

Scope 1: Direkt energianvändning från förnybara bränslen, havreskal

Scope 2: Indirekt energianvändning från förnybara energikällor sol, vind, vatten

Scope 3: Uppströms och nedströms

* Beror på långa transportsträckor med inrikes tåg för gröna linser och kokoschips i Kanada respektive Indien

Åtgärder för minskad klimatpåverkan

Råvaror & förpackningar

Klimatpåverkan

Biologisk mångfald

Så här arbetar vi för att minska vår klimatpåverkan:

- Undvika fossilbaserade energikällor i egen verksamhet genom:
 - 100 % förnybar värme och ånga från vår havreskalspanna, sedan 2005
 - 100 % el från förnybara energikällor, sedan 2005
- Undvika fossilbaserade drivmedel för våra transporter genom att:
 - Välja fossilfria drivmedel där det är möjligt
 - Helst välja båt och järnväg för långväga transporter
 - Premiera fossilfria transporter från fält till kvarnen för våra spannmålsodlare i Sverige, genom att vi står för transportkostnaden
- Minska klimatpåverkan i odlingsledet genom:
 - 100 % ekologiskt odlade råvaror där växt-husgasutsläpp från produktion av insatsvaror såsom mineralgödsel och kemiska bekämpningsmedel inte uppstår
 - Att premiera ekologiskt kretslopps jordbruk som enligt BERAS¹⁷ mångåriga forskningsprojekt har betydande potential att minska växthusgasutsläpp genom att inte tillföra externa resurser (mineral-

gödsel och kraftfoder) och som ger ökad kolinlagring i marken

- Systematiskt förbättringsarbete för att undvika "slöserier" av råvaror, material, energi och andra resurser
- Bidra till kolinlagring genom:
 - Kvalitetssäkrade trädplanteringsprojekt via Plan Vivo och ZeroMission för de utsläpp som våra transporter ändå medför. Vi började klimatkompensera våra transporter redan 2006 och var pionjär med detta i Sverige.

FOTOSYNTESEN, KOLINLAGRING OCH KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Gröna växters förmåga att med hjälp av solenergi omvandla koldioxid och vatten till socker och syre – fotosyntesen – är den viktigaste kemiska reaktionen som äger rum på jorden. Dels upprätthåller den direkt eller indirekt livet hos alla arter och eftersom kol ingår i alla organiska molekyler utgör fotosyntesen grunden för allt liv på jorden. Det är också den mest kraftfulla kolinbindningsteknik som finns, eftersom kol flyttas från atmosfären till jorden.

* Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

Biologisk mångfald i och ovan jord

Saltå Kvarns produkter är alltid ekologiska och till största delen KRAV-certifierade (96 %). Det innebär bland annat att lantbrukaren inte använder några kemiska substanser eller konstgödsel, vilket bidrar positivt till den biologisk mångfalden i jorden och gör livet lättare för pollinerare.

För att ytterligare direkt eller indirekt bidra till ett rikt mikroliv i jorden finns en rad metoder, beslut och åtgärder som lantbrukaren kan göra. Exempelvis att eftersträva en varierad växtföljd, hög andel baljväxter, god tillgång på näring, bra struktur och vattenhållande förmåga.

För vårt sortiment av mjöl, gryn, flingor, kli, kross och müsli gör en betydande del av våra svenska spannmålsodlare ytterligare insatser som bidrar till biologisk mångfald i och ovan jorden – utöver de mervärden ekologisk odling ger. Vårt mål är att 80 % av inköpt spannmål (i ton) kommer från gårdar som genom Saltå Kvarns odlingsprogram eftersträvar ett ekologiskt kretsloppsjordbruk. Utfallet år 2022 var 64 %, en nedgång jämfört med tidigare år 72 % (år 2021) och 80 %

(år 2020), främst på grund av varierande kvalitet och tillgång på spannmål.

I odlingsprogrammet bidrar de fyra tilläggsriterierna direkt och indirekt till ett rikt mikroliv i jorden genom att gården eftersträvar; en balans mellan djurhållning och växtodlingsareal, självförsörjning av foder och gödsel, mångsidig växtföljd med flerårig, djuprotade kvävefixerande vallgrödor och näring i kretslopp inom gården eller i samverkan med andra gårdar.

Dessutom bidrar odlingsprogrammets 34 flexibla åtgärder till biologisk mångfald, ovan jord, i odlingslandskapet. Åtgärderna är grupperade utifrån följande sex kategorier;

- gynnar den biologiska mångfalden på betes- och ängsmarker,

310 ÅTGÄRDER SOM GYNNAR BIOLOGISK MÅNGFALD – SKYDD, FÖDA OCH BOPLATS

Gynnar den biologiska mångfalden på betes- och ängsmarker	13																			
Gynnar markfauna	28																			
Ger skydd och boplatser åt pollinatörer och andra nyttoinsekter	37																			
Ger föda, skydd och boplatser åt fåglar och vilt	55																			
Gynnar den biologiska mångfalden i och kring småbiotoper	63																			
Gynnar den vilda floran och ger sommarföda åt pollinatörer och andra nyttoinsekter	114																			

Summa: 310

- gynnar markfauna, ger skydd och boplatser åt pollinatörer och andra nyttoinsekter,
- ger föda, skydd och boplatser åt fåglar och vilt,
- gynnar den biologiska mångfalden i och kring småbiotoper,

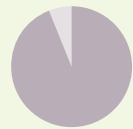
- gynnar den vilda floran och ger sommarföda åt pollinatörer och andra nyttoinsekter.

Odlaren väljer själv vilka åtgärder de vill genomföra. Under 2022 har 18 spannmålsodlare tillsammans genomfört 310 åtgärder.

EXEMPEL PÅ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD I ODLINGSLANDSKAPET

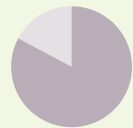

Åtgärder som gynnar den vilda floran och ger sommarföda åt pollinatörer och andra nyttoinsekter

#1. Bevara bärande träd och buskar

För gynnad biologisk mångfald. Såsom vilda fruktträd, hassel och liknande, eller ersätt med nya träd eller buskar.

94 % av odlarna har genomfört åtgärden.

#8. Gynna humlor med blommor

Blomrika kantzoner, bryn och betesmarker gynnar humlorna, viktiga pollinerare av grödor som ärtor, åkerböna, klöverfrö, oljeväxter och frukt.

83 % av odlarna har genomfört åtgärden.

#16. Blommande kantzoner

Skapa livsmiljöer genom att så in blomfrö i valda kantzoner, holmar etc för att gynna pollinatörer, fåglar, naturliga fiender till skadeinsekter och fältvilt.

67 % av odlarna har genomfört åtgärden.

Åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden i och kring småbiotoper

#5. Låt blommorna stå istället för att slå

För att främja nyttoinsekter. Håll artrika brynmarker öppna med åkerholmar. Bevara, skapa, anpassa brynzoner mellan åker och skog med successiv övergång. Blommande blommor utgör både boplatser och födoplatser för våra viktiga pollinerare.

100 % av odlarna har genomfört åtgärden.

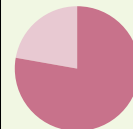

#28. Skapa eller restaurera våtmarker

Skapa eller restaurera våtmark samt upprätta skötselplan så den blir en effektiv fosfor- och kvävefälla.

39 % av odlarna har genomfört åtgärden.

Åtgärder som ger föda, skydd och boplatser åt fåglar

#10. Sätt upp fågelholkar

För fler fåglar i odlingslandskapet. Jordbruket är den viktigaste livsmiljön för en handfull arter. Olika arter föredrar olika holkar. För tornseglare, stare och pilfink kan flera holkar sättas upp intill varandra. Däremot talgoxe och svartvit flugsnappare är starkt revirhävande. Fåglar reglerar skadeinsekter, till exempel äter ett par mesar upp till 3 kg insekter per år.

78 % av odlarna har genomfört åtgärden.

Åtgärder som ger skydd och boplatser åt pollinatörer och andra nyttoinsekter

#7. Boplat till solitärbin

Sätt upp biholkar för solitärbin (vildbin) som är några av våra viktigaste pollinatörer.

67 % av odlarna har genomfört åtgärden.

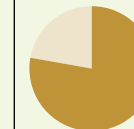

#17. Död ved

Bevara eller skapa livsmiljöer för att gynna naturliga fiender till skadeinsekter, mossor, lavar och vedsvamp.

100 % av odlarna har genomfört åtgärden.

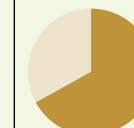

Åtgärder som gynnar markfauna

#29. Så mellangrödor, fånggrödor och bottengrödor

Tillsammans med huvudgröda för att gynna markfauna och minska näringsläckage.

78 % av odlarna har genomfört åtgärden.

#30. Fånggrödor i växtföljden

Ta med fånggrödor, som åkersenap, råg/vicker, höstraps och baljväxtblandningar, så ofta som möjligt i växtföljden. Fyller flera funktioner bland annat minskade växtnäringsförluster genom utlakning och erosion, ökad foderproduktion, minskade ogräsangrepp, marktäckning bibehåller god jordstruktur.

67 % av odlarna har genomfört åtgärden.

VARFÖR ÄR MÅNGFALDEN AV LIV I JORDEN SÅ VIKTIG?

I en tesked välmående jord finns fler levande organismer än vad det finns människor på jorden. Omräknat till ett kilo jord kan det finnas upp till 2 triljoner bakterier, 400 miljoner svampar, 50 miljoner alger och 30 miljoner andra små levande organismer¹⁸.

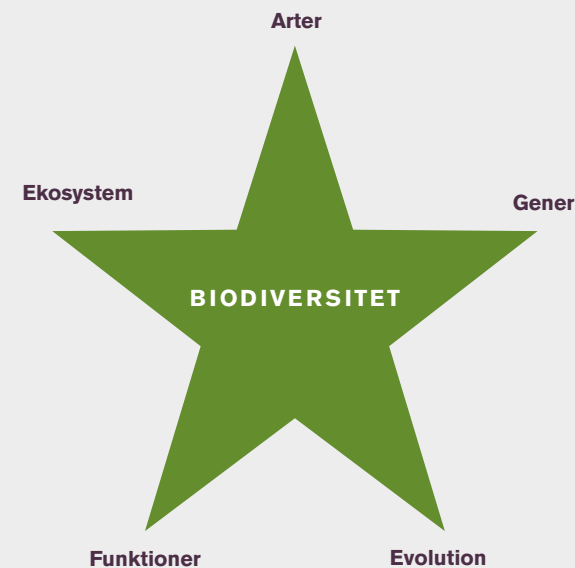
Det som är än mer svindlande är att dessa levande organismer endast utgör mindre än 1 procent av jordens innehåll. Det som tar mest plats är mineralpartiklar, hålrum fyllda med vatten och gaser, framför allt koldioxid och syre samt organiskt material som löv, barr, kvistar, döda insekter och rötter.

Mångfalden av arter under marken är helt avgörande för välmående och näringsrika jordar. Eftersom det myllrande livet av bakterier, svampar och maskar har den viktiga funktionen att bryta ned och omvandla det organiska material som finns i jorden till en form som gör att näringsämnen frigörs och blir tillgänglig för växternas rötter. Näringsrika jordar med bra struktur och god vattenhållande förmåga lägger i sin tur grunden för jämn och hög skörd, välmående djur, matens kvalitet och människors hälsa.

BIODIVERSITETSSTJÄRNAN

Biologisk mångfald eller biodiversitet är ett samlingsbegrepp för all den variation som finns mellan och inom arter och livsmiljöer på jorden. Begreppet är i allra högsta grad invecklat och inbegriper en mängd egenskaper och betydelser. Biodiversitet innefattar flera aspekter som kompletterar varandra men likafullt är åtskilda – de kan ses som en femuddig stjärna.

De utgörs av artdiversitet, genetisk diversitet, evolutionär diversitet, funktionell diversitet och ekosystemdiversitet. Ingen av uddarna kan på egen hand ge uttryck för livets hela variationsrikedom – alla behövs på samma sätt som din hand behöver alla fingrar. För att få full insikt om livet på jorden och för att kunna vidta åtgärder om någon av aspekterna börjar ge vika behöver vi identifiera, mäta och övervaka biodiversitetens alla fem aspekter¹⁹.

En lönsam verksamhet

Saltå Kvarn ska vara en förebild genom att bedriva en affärsmässigt välmående verksamhet som undviker och minskar negativ påverkan på miljön, bidrar positivt till naturens återhämtning och cirkulära flöden. Genom vår plats, doften, smaken, den skonsamma förädlingen och vackra förpackningar vill vi sprida kärlek till det sinnliga och inspirera till en hållbar och hälsosam livsstil.

Våra produkter

En inspirerande destination

Ständiga förbättringar

Våra produkter

Vi tror på den goda maten, på att det vi äter ska smaka gott, vara hälsosamt och bidra till en planet i balans. Därför är våra produkter alltid ekologiska, varsamt förädlade och utan tillsatser.

Naturliga produkter med hög kvalitet

Vi erbjuder ett brett sortiment av god och näringsrik mat som är varsamt producerad av det naturen ger. Råvarorna är alltid ekologiska och certifierade enligt EU-ekologiskt och KRAV (>96 %).

Vårt sortiment av **mjöl, gryn, flingor, kli, kross och müsli** produceras alltid av KRAV-certifierat spannmål från svenska bönder som eftersträvar ett ekologiskt kretslopps jordbruk. Spannmålet förädlas i vår egna kvarn där vi arbetar hantverksmässigt för att värna om råvarornas naturliga kvalitet. Vårt mjöl mals till exempel på en hundra år gammal soderkvarn, ett malverk med valsar av sten. Soderkvarnen kallmaler mjölet vilket betyder att det inte sker någon temperaturstegring vid malningen, det gör att mjölet behåller viktiga smak- och näringsämnen.

Vi erbjuder även ett brett sortiment av bland annat **torkad frukt, ris och matgryn** från ekologiska odlingar i en lång rad olika länder. Vi har samma ambition att ha nära kontakt med bönderna i dessa länder som med våra lokala spannmålsodlare hemma i Sverige.

#1 Mat som odlas i balans med naturen

#2 En lönsam verksamhet

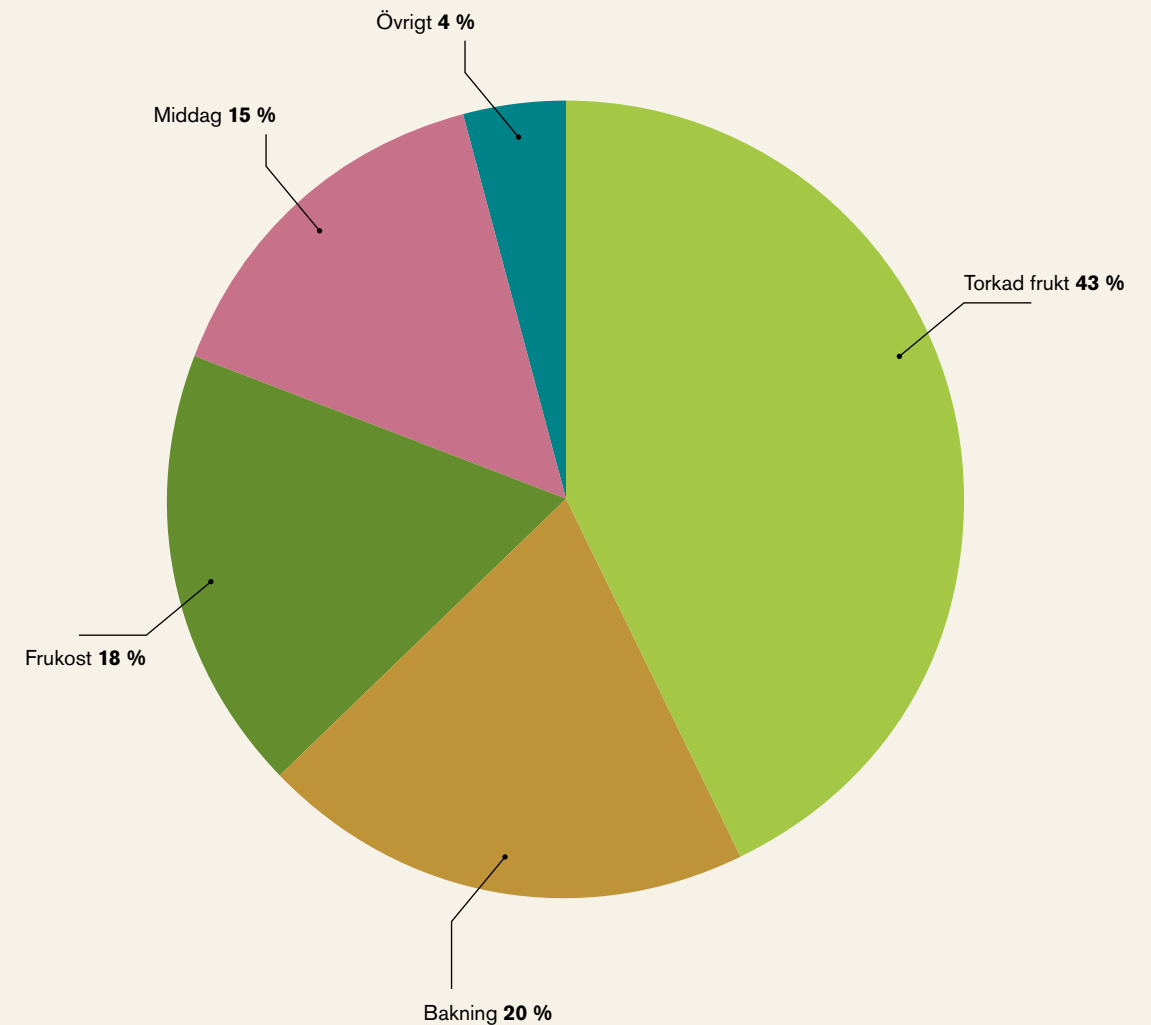
#3 Omsorg om våra medmänniskor

Våra produkter

En inspirerande destination

Ständiga förbättringar

FÖRSÄLJNINGSVÄRDE PER KATEGORI 2022

Våra produkter

Tydliga mervärden

Hur maten odlas, var den kommer ifrån och hur den förädlas spelar stor roll för påverkan på miljö och sociala villkor. Vi och andra i livsmedelssektorn behöver bli bättre på att förklara och synliggöra produktens olika fördelar för hälsan och planeten, först då blir det enklare för konsumenter att göra skillnad med sina val.

På våra förpackningar lyfter vi fram mervärden som till exempel Fiberrikt, Utan tillsatt socker och Inga tillsatser. För att synliggöra produktens påverkan utifrån perspektiven miljö och socialt ansvar beskrivs även på vilket sätt produkten bidrar till något av följande områden: Ökad biologisk mångfald, Lägre klimatpåverkan, Friskare jord, Renare vatten eller Bättre arbetsförhållanden.

FÖR VÄLMÅENDE JORDAR När du väljer vårt ölandsvetemjöl bidrar du till en frisk och mullrik jord som håller i många generationer, samtidigt som du stöttar svenska eko-bönder. Ju mer våra odlare gör för miljön desto mer betalt får de av oss. Genom att vi är noga med våra odlingsmetoder och fler väljer ekologiskt, kan maten bli nyckeln till en friskare planet med friskare människor.

Och riktig god smak

Vi på Saltå Kvarn tror att grödor som får växa och utvecklas på ett naturligt sätt har högre kvalitet både när det gäller smak och näring. Visste du att en gröda aldrig kan innehålla mer näring än vad jorden den växer i innehåller? En välmående jord lägger alltså grunden för matens kvalitet. Och god matkvalitet ger god hälsa. Allt hänger ihop – som i ett större kretslopp.

Gemensamt för alla våra produkter, förutom att de är ekologiska, är att vi låter förädlingen ta tid. Vår frukt saltorkas, vårt bröd bakas med surdeg och långa jästtider och vårt mjöl ges efter malningen tid att mogna på naturlig väg istället för att tillsätta mjölbehandlingsmedel (askorbinsyra) som annars är standard i siktat mjöl.

Vår ambition är att förädla naturens smaker till fantastiska smakupplevelser. Bondens, mjölnarens och bagarens ansträngningar ska förnimmas i munnen. Och visst märks det – prova själv!

Våra produkter

En inspirerande destination

Ständiga förbättringar

TESTVINNARE!

Under året blev Saltå Kvarns Vetemjöl Special testvinnare när **Råd & Rön** testade 24 olika vetemjöl. Med högsta betyg för både smak och konsistens fick det omdömen som "väldigt jämn, fin konsistens" och "luftig, fyllig smak". Även våra Fina Havregryn, en gammal favorit som återlanserades i början av år 2022, fick toppbetyg av **Smakbox**. När **Bäst-i-test.se** år 2021 testade bästa olivoljan fick Saltå Kvarns olivolja classico utmärkelsen bästa ekologiska olivoljan.

* Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

En inspirerande destination

På en liten sidoväg intill E4:an i Järna, strax utanför Södertälje hittar du oss. Här kan du njuta av nybakt bröd från vårt surdegsbageri, handla i vår gårdsbutik eller ta en fika i vår fina trädgård vid Moraån. Om du har tid berättar vi gärna om varför vi mal vårt mjöl på stenkvarnar och hur vår passion för gott bröd inspirerar många att själva börja baka surdegsbröd.

Kanske har du sett vår gula kvarn från vägen? Här har vi förädlat svenskt ekologiskt spannmål sedan 1964. Hit kommer spannmål från ett 20-tal bönder för att sedan med stor omsorg förädlas i vår kvarn för att bibehålla näring och smak.

När mjölnaren gjort sitt jobb är det våra bagares tur att ta över. När de flesta av oss fortfarande sover som allra skönast går våra bagare upp för att med stor kunskap och mycket kärlek baka både surdegsbröd och ljuvliga bullar. Själva bakningen sker på ett hantverksmässigt sätt och vi jobbar mycket med surdeg, fördeg och långa jästider. Det ger mustiga bröd och bakverk som fått utveckla sin fulla smak och arom. Vi tycker också om att knåda för hand. Allt för att bondens strävan, jordens egenskaper och solens ljus ska bli till näring för kropp och själ. Och för den goda smakens skull förstås!

Bredvid bageriet ligger vår trevliga gårdsbutik. Här kan du förutom det dagsfärska brödet handla hela vårt sortiment i både små och stora förpackningar. Vi har färskt bröd alla veckans dagar och du kan också äta lunch eller ta en kopp kaffe med en nybakad kanelbulle, gjord på surdeg förstås.

Antal kunder i vår butik:

2021 **64 114**

2022 **65 674**

#1 Mat som odlas i balans med naturen

#2 En lönsam verksamhet

#3 Omsorg om våra medmänniskor

En inspirerande destination

Här inne finns själva stenkvarnen. Vad vi vet finns ingen likadan i hela Europa. Den är byggd i Schweiz på 1920-talet och kallmaler mjölet. Idag driver vi den med grön el.

DE TRE MEST SÅLDA PRODUKTERNA I VÅR BUTIK:

1. Kardemummabulle
2. Kanelbulle
3. Frukthör

Våra produkter

En inspirerande destination

Ständiga förbättringar

Vår bagarmästare Manfred Enoksson håller både grundkurser och fördjupningskurser i vårt bageri. Kika in på vår hemsida saltakvarn.se för aktuella datum.

Ständiga förbättringar

Leverans till kunder, förbättringar och lärande är vårt fokus varje dag, året runt. Det handlar om råvaror, material, cirkulära flöden, energi, tid, kompetens och omsorg om våra medarbetare. Att undvika "slöserier", minska resursbehoven samt bidra till stärkta samarbeten och en lärande organisation för en säker och trivsam arbetsplats.

Säkrare arbetsmiljö, lägre kostnader och effektivare produktion

Arbetet med att befästa vårt systematiska förbättringsarbete som går under namnet "Alla hela tiden" har gett resultat både i form av en säkrare arbetsmiljö, lägre kostnader och effektivare produktion. Nio större förbättringar inom Varuflöde och Produktion har bidragit till en kostnadsreduktion på 1,7 miljoner SEK under 2022.

Allt tas tillvara – skal blir till värme, ånga och biogas

I vår kvarn förädlar vi våra vanligaste sädeslag; vete, havre, råg, korn och dinkel, till en mångfald av fullkornsprodukter och siktat mjöl. En fullkornsprodukt kännetecknas av att hela spannmålskärnan används och förädlas till hel säd, kross, flingor, gryn eller mjöl. Därmed bevaras och ingår förutom stärkelse och protein även viktiga mineraler, fibrer, vitaminer och fett i slutprodukten.

Under spannmålens resa genom kvarnen från mottagning, grovrens, skalning och malning till färdig produkt uppstår biprodukter i form av skal och avrens, såsom ogräs, halm och främmande sädeslag. Havre, korn och dinkel kräver skalning, och därför installerades redan 2005 en biopanna för att ersätta fossilt bränsle och samtidigt ta tillvara på det förnybara alternativet havreskal. Skalen används till uppvärmning av vår egen anläggning, ånga till kvarnen samt uppvärmning av flera fastigheter på området. Genom biopannan får vi en helt cirkulär och fossilfri energi.

För att ytterligare ta tillvara på de biprodukter som återstår har vi sen flera år tillbaka också etablerat samarbete med andra aktörer. I stället för att skal och avrens blir till avfall, levereras resterande biprodukter till värmeverket i Nynäshamn där skalen blir till varmvatten och värme samt till en biogas-anläggning i Katrineholm. På så sätt tar vi tillvara på alla delar av spannmålet.

#1 Mat som odlas i balans med naturen

#2 En lönsam verksamhet

#3 Omsorg om våra medmänniskor

Våra produkter

En inspirerande destination

Ständiga förbättringar

Vete

Havre

"I vår kvarn förädlar vi våra vanligaste sädeslag; vete, havre, råg och korn"

Råg

Korn

Minskat svinn

För att minska svinn i vår verksamhet är ständiga förbättringar, effektiv städning och smarta investeringar tre centrala åtgärder som bidrar till resurseffektiv förädling. Exempel på åtgärder som genomförts under år 2022 är investering i en ny flingvals för bättre och jämnare gryn- och flingkvalitet, ett komplext projekt där den 4,5 ton tunga maskinen lyftes till våning fyra i kvarnen. Vi har gjort flera ombyggnader i kvarnen för att underlätta städning och sedan tre år tillbaka genomför vi också en regelbunden värmebehandling av hela kvarnfastigheten. Det minimerar förekomsten av framför allt mott, vilket är ett viktigt bidrag till att minska svinn av råvaror.

* Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

Omsorg om våra medmänniskor

Saltå Kvarn ska vara en arbetsplats som kännetecknas av omsorg om varandra och våra medmänniskor och bidra till att skapa goda arbetsförhållanden och rättvisa sociala villkor för alla som arbetar i hela värdekedjan.

Våra
medarbetare

Odlare i Sverige

Odlare i andra
länder

Våra medarbetare

Saltå Kvarn är alla de medarbetare som idag jobbar i surdegsbageriet, gårdsbutiken, kvarnen, packen, lagret eller på kontoret. Många har jobbat länge, är engagerade och trivs bra. Det som förenar många av oss är kärleken till maten, hantverket, platsen och övertygelsen om att allt hänger samman – att människors hälsa inte kan skiljas från planetens och ekosystemens hälsa, och att odla mat i balans med naturen är svaret på många av vår tids stora utmaningar.

Säkerhet, kompetens och trivsel på vår arbetsplats

För att ständigt uppmärksamma och förbättra vår fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljö arbetar vi systematiskt med frågorna i hela vår verksamhet. Viktiga delar är; utbildning och kompetensutveckling, risk- och tillbudsrapportering i vårt digitala verktyg LIA, regelbunden dialog mellan chefer och medarbetare, olika mötesforum för samarbeten inom avdelningar och tvärfunktionellt, medarbetarsamtal, månadsinformation samt medarbetarundersökningar. Utgångspunkten i vårt arbete är lagar och andra krav, arbetsmiljöpolicy, rutiner, roller och ansvar samt verktyg för att identifiera risker, åtgärda, förebygga och följa upp.

Under året har vi fortsatt fokusera på utbildning, förbättringsarbete och investeringar för att stärka

kompetens, minska risker i den fysiska arbetsmiljön i Järna men även i hemmet för de medarbetare som arbetat del av tiden på distans. Några exempel på utbildning och genomförda insatser är; systematiskt brandförebyggande arbete, utvecklat stödet för risk- och tillbudsrapportering, hjärt-lungräddning, livsmedelssäkerhet, fallskydd och räddning, trånga utrymmen, truckförarutbildning, KTH hållbart ledarskap med LEAN, UGL samt ett digitalt paus- och rörelseprogram vid kontorsarbete.

Den årliga undersökningen av vår organisatoriska och sociala arbetsmiljö (OSA) visar på fortsatt högt engagemang med en svarsfrekvens på 88 % (år 2021 81 %) samt fortsatt ökad nivå på nöjda medarbetare med 84 poäng av 100 (år 2021 82 poäng). Nedre gräns för bra/mycket bra går vid 65 poäng.

#1 Mat som odlas i balans med naturen

#2 En lönsam verksamhet

#3 Omsorg om våra medmänniskor

Våra medarbetare

Odlare i Sverige

Odlare i andra länder

MEDARBETARNYCKELTAL 2020–2022

NÅGRA MEDARBETARNYCKELTAL	2022	2021	2020
Medelantal anställda*	51	49	52
varav män/kvinnor, %	59/41	47/53	51/49
Ledningsgrupp fördelning män/kvinnor, %	33/67	60/40	50/50
Nöjd medarbetarindex	84	82	81
Total sjukfrånvaro, %	6,1	5,8	5,0
Antal olycksfall ¹	28	33	21
Antal inrapporterade tillbud ¹	15	23	22
Antal inrapporterade riskobservationer ¹	103	112	84
Riskreduktion pga genomförda åtgärder ² ,%	57	47	n/a

*Beräkning av årsarbetstid inkluderar flera olika kategorier av arbetstagare. En justering jämfört med tidigare år.

¹ Inrapportering sker i vårt digitala verktyg LIA enligt definitionen Ajl=olycksfall, Ojl=tillbud och Aha!observation

² Skillnad i procent mellan riskvärdering före och efter genomförda åtgärder. Avser helår 2022.

Under året har vi lagt extra uppmärksamhet på tre förbättringsområden: Säkerhet och hälsa, Arbetsbelastning och krav samt Återhämtning. Arbetet har gett en positiv effekt och återspeglas genom poängökningen ovan.

* Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

Odlare i Sverige – för svenska lantbrukare och lokal försörjning

Saltå Kvarns sortiment av mjöl, müsli, flingor, gryn och kross förädlas av svenskt, ekologiskt och KRAV-certifierat spannmål. Gemensamt för flera av våra odlare är en nära och långsiktig affärsrelation där vissa gårdar levererat spannmål till Saltå Kvarn i generationer.

Den årliga odlarträffen, gårdsbesök och regelbunden telefonkontakt är centrala delar för vår relation och den ömsesidiga förståelsen för utmaningar och möjligheter framåt. Vi köper direkt från lantbrukare i framför allt mellersta Sverige, både från mindre och större gårdar där åker- och naturbetesarealen kan variera från cirka 30 hektar till flera hundra. På så vis stöttar vi svenska lantbrukare och lokal försörjning.

FÖR VÅRA SVENSKA BÖNDER När du väljer våra havregryn bidrar du till att stötta våra svenska bönder, ekologiskt jordbruk och en levande landsbygd. Vi värnar om våra odlare och deras omsorg för djur och natur. Ju mer de gör för miljön desto mer betalt får de av oss. Genom att vi är noga med våra odlingsmetoder och fler väljer ekologiskt, kan maten bli nyckeln till en friskare planet med friskare människor.

* Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

ODLARPORTRÄTT: MAX GEIGER PÅ YTTERENEBY GÅRD

ETT EGET KRETSLOPP MELLAN JORD, VÄXTER OCH DJUR

Våra medarbetare

[Odlare i Sverige](#)

Odlare i andra länder

På gården Yttereneby i Järna, strax söder om Södertälje, bedriver mjölk- och spannmålsbonden Max Geiger ett biodynamiskt jordbruk²⁰. Det innebär ett Demeter- och KRAV-certifierat ekologiskt jordbruk med strävan efter att skapa ett eget kretslopp mellan jord, växter och djur. På gården odlas grovfoder till korna som i sin tur ger gödsel till åkermarken. Visionen är att någon gång i framtiden vara helt självförsörjande, och man har kommit en bra bit på väg.

Till Saltå Kvarn levererar gården ölandsvete som karakteriseras av långa strån och djupa rötter. De långa stråna ger gott om halm som man använder som bäddmaterial till korna över vintern. Efter att halmen blandats med gödsel och blivit komposterad, återförs den till jorden med mer näring i sig.

Max menar att kretslopps jordbruket är viktigt för att jordarna ska må bra och att man idag ofta utarmar jordar genom användning av mineralgödsel och olika bekämpningsmedel. Till slut finns det ingen näring kvar i jorden. Och det är ju jorden som ska ge avkastning, inte grödan. Välmående jordar är en central del i det ekologiska och biodynamiska jordbruket

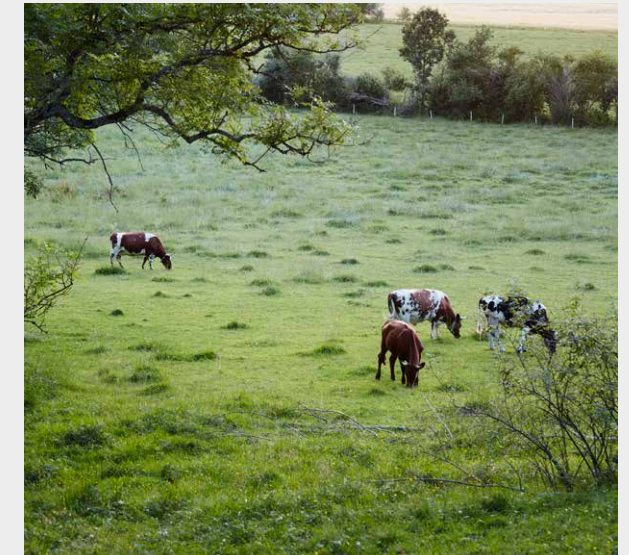

MAX GEIGER, YTTERENEBY GÅRD

och därför jobbar man med växtföljd och det egna kretsloppet. Ett annat viktigt verktyg för att ta hand om jorden är komposten och den är central på Yttereneby gård. Med hjälp av kompostering återför man näring till jorden och stärker på så vis jordens liv och mikroorganismernas tillväxt för att kunna fortsätta att producera i många år framöver. Det är ett sätt att säkra vår framtids jordbruk säger Max.

På gården finns cirka 140 kor och några katter. Korna bor på en djupströbädd där de kan röra sig fritt och ladugården kan närmast beskrivas som en stor beteshage. Korna väljer själva när de vill lägga sig ned eller äta, och vill de klia sig finns stora runda rullande borstar att ställa sig bredvid. Till mångas förvåning har korna också kvar sina horn. Max menar att hornen är viktiga då de spelar en central roll i kons

markering av rangordningen i flocken samt att en ko är naturligt född med horn så varför ta det ifrån dem? Det är viktigt att låta djur behålla sitt egenvärde säger han.

Odlare i andra länder – rättvisa villkor för alla i hela värdekedjan

Ungefär 60 % av vårt sortiment omfattar råvaror och produkter som köps in från ekologiska odlingar i olika delar av världen. Exempelvis torkad frukt från Turkiet, pasta, ris, couscous, olivolja och balsamvinäger från Italien, hirs från Kina, quinoa från Bolivia och rårorsocker från Brasilien.

FÖR GLADARE ODLARE

När du väljer våra ekologiska fikon hjälper du till att stötta våra odlare.

I bergsbyn Bekirler där skördearbetarna tidigare inte hade tillgång till färskt vatten finns nu både brunn och vattenmagasin.

Nu slipper de den långa vandringen ner till dalen för att hämta dricksvatten till människorna och djuren.

Goda arbetsförhållande och rättvisa sociala villkor för alla som arbetar i hela värdekedjan är viktigt för oss. Därför samarbetar vi med leverantörer som kan leva upp till KRAV:s regler. KRAV:s regelverk²¹ omfattar förutom miljö och djurskydd även regler för bättre arbetsvillkor vilket handlar om att produktionen ska efterleva ILO:s²² kärnkonventioner och FN:s deklaration för mänskliga rättigheter. Som KRAV-certifierat företag ska Saltå Kvarn kunna visa på ett systematiskt arbetssätt för riskbedömning, hantering och uppföljning av att arbetsvillkor och grundläggande mänskliga rättigheter tillgodoses i primärproduktion och förädling.

Långsiktiga relationer och viktiga projekt

Gemensamt för flera av våra odlare, producenter och leverantörer är att vi har en affärsrelation som går långt tillbaka i tiden. Många driver egna projekt för att stärka arbetsvillkor och höja den

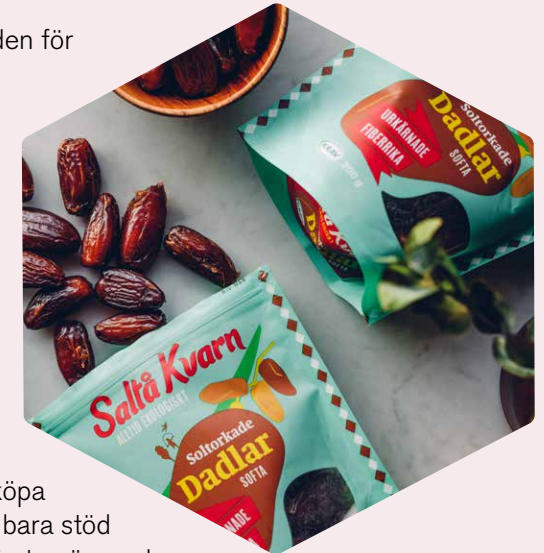
Våra medarbetare

Odlare i Sverige

Odlare i andra länder

socioekonomisk levnadsstandard för både odlare och deras familjer.

Ett exempel är vår torkade frukt från Turkiet. Sedan tjugo år tillbaka samarbetar vi med samma producent vars projekt "Happy village" bidragit till att mer än 175 byar och över 4 000 odlare ställt om till ekologisk odling, med bättre miljö och sociala villkor som resultat. Genom att erbjuda utbildning, rådgivning och insatsvaror samt åta sig att köpa det som skördas får odlarna inte bara stöd i form av kunskap och erfarenhet utan även ekonomisk trygghet i omställning från konventionell till ekologisk odling. Projektet bidrar bland annat till att bygga boende för säsongsarbetare och deras familjer, samt brunnar för vattenförsörjning.

Ett annat exempel är vår quinoa från högplatån i Altiplano i västra Bolivia som direkt och indirekt bidrar till försörjningen av fler än 1 200 familjer. Lamadjur betar marken, deras spillning används som gödsel och av ullen stickas mössor, tröjor och sjalar som säljs på marknaden.

* Beskrivning av **Globala mål och relevanta delmål**, sid 43

Om redovisningen

Det här är Saltå Kvarns tredje årliga hållbarhetsredovisning, den förra publicerades i april år 2022. Ambitionen har varit att ge en relevant och inspirerande beskrivning av vårt arbete samt att ge en samlad bild av våra möjligheter och utmaningar, vad vi åstadkommit hittills och vart vi är på väg.

I arbetet med redovisningen har vi tagit stöd av, men inte fullt ut tillämpat, redovisningsramverket GRI Standards (se närmare information på www.globalreporting.org).

Väsentlighetsanalys och riskanalys

Vårt arbete för hållbar utveckling och miljömässigt och socialt ansvar omfattar många olika frågor och sträcker sig genom hela värdekedjan, från odling till konsument. Vilka områden och frågor som är viktigast för Saltå Kvarn att fokusera på har definierats genom en samlad väsentlighetsanalys. Analysen omfattar verksamhetens påverkan, omvärldsfaktorer, olika intressenters förväntningar, samt vår möjlighet att göra skillnad. Vi har också gjort en riskanalys för att få en bild av vilka strategiska-, operativa- och finansiella risker som kan drabba verksamheten, och hur vi bäst kan hantera dem. Både väsentlighetsanalys och riskanalys uppdateras årligen i samband med affärsplaneprocessen.

Tre fokusområden och viktiga frågor

I den här redovisningen beskriver vi vår ambition och strategiska riktning inom våra tre fokusområden: 1. Mat som odlas i balans med naturen, 2. En lönsam verksamhet och 3. Omsorg om våra medmänniskor samt mål, utfall och arbete utifrån följande rubriker: råvaror och förpackningar, klimatpåverkan, biologisk mångfald, våra produkter, en inspirerande destination, ständiga förbättringar, våra medarbetare, odlare i Sverige och odlare i andra länder.

Ambition, mål och styrning

Vi arbetar systematiskt och målinriktat i nära samarbete med odlare, leverantörer, kunder och andra intressenter. Inom varje fokusområde och led i värdekedjan strävar vi efter att undvika och minska negativ påverkan samt bidra till positiv påverkan och omställning, med utgångspunkt i den påverkansmöjlighet vi har.

I arbetet tar vi stöd i vår vision, mission och värdegrund liksom uppförandekod, policys, riktlinjer och rutiner. För flertalet viktiga frågor finns övergripande och mätbara mål fastställda. De oberoende tredjepartscertifieringarna är ett viktigt verktyg för kvalitetssäkring av odlare, producenter och produkter.

Har du frågor om redovisningen eller vårt arbete för hållbar utveckling?

Kontakta gärna oss.

E-post: info@saltakvarn.se

Telefon: 08-551 508 00

Saltå Kvarn AB, 153 91 Järna

FN:s globala mål, Agenda 2030

Utifrån vår vision och genom vårt arbete tillsammans med andra i värdekedjan bidrar vi till följande globala mål och delmål.

GLOBALA MÅL	MED BL.A. FÖLJANDE RELEVANTA DELMÅL	GLOBALA MÅL	MED BL.A. FÖLJANDE RELEVANTA DELMÅL
 2 INGEN HUNGER Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk	2.1 Tillgång till säker och näringsrik mat för alla 2.3 Fördubbla småskaliga livsmedelsproducenters produktivitet och intäkter 2.4 Hållbar livsmedelsproduktion och motståndskraftiga jordbruksmetoder 2.5 Bevara den genetiska mångfalden i livsmedelsproduktion	 12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION Avskaffa hunger, uppnå Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster	12.2 Hållbar förvaltning och användning av naturresurser 12.3 Halvera matsvinnet i världen 12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall 12.5 Minska mängden avfall markant 12.8 Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar
 3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar	3.9 Minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar	 13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser	13.1 Stärk motståndskraften mot och anpassning förmågan till klimatrelaterade katastrofer 13.3 Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar
 6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla	6.6 Skydda och återställ vattenrelaterade ekosystem	 14 HAV OCH MARINA RESURSER Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling	14.1 Minska föroreningarna i haven
 8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla	8.4 Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion 8.8 Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygghet och säker arbetsmiljö för alla	 15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenutbredning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald	15.1 Bevara, restaurera och säkerställa hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten 15.2 Främja hållbart skogsbruk, stoppa avskogningen och återställ utarmade skogar 15.5 Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer
 10 MINSKAD OJÄMLIKHET Minska ojämlikheten inom och mellan länder	10.2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering	 16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer	16.5 Bekämpa korruption och mutor

Noter

Sida 11.

1. The economics of Ecosystems & Biodiversity, Natural Capital Accounting, <https://teebweb.org/>
2. <https://www.wwf.se/foretag>
3. The global assessment report on BIODIVERSITY AND ECOSYSTEM SERVICES. <https://ipbes.net/global-assessment>
4. Living planet report 2022. <https://www.wwf.se/rapport/living-planet-report/#laget-i-sverige>
5. <https://www.livsmedelsverket.se/matvanor-halsa-miljo/miljo>
6. <https://www.naturskyddsforeningen.se/faktablad/mat-klimat-och-miljo-sa-paverkar-maten-klimatet/>
7. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sv
8. <https://www.consilium.europa.eu/sv/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>
9. <https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/miljoarbete-i-eu/biologisk-mangfald>

Sida 18.

10. WWF A Biodiversity Guide for Business och In short – Business & Biodiversity Message, 2022-09-02, <https://www.wwf.se/dokument/wwf-a-biodiversity-guide-for-business/>

Sida 19.

11. <https://www.berasinternational.se/>
12. Svensk Kolinlagrings program för verifierad kolinlagring 2023 version 1.0, Datum 2022-11-30, not 1-16 Aubert, P-M et al. (2022)

Sida 22.

13. <https://www.berasinternational.se/>

Sida 24.

14. SIN (Substitute It Now!) listan är en databas med ämnen som uppfyller kriterierna för att vara särskilt farliga, enligt Reach, men som ännu inte tagits upp av lagstiftningen. För mer information: <https://chemsec.org/>, <https://www.kemi.se/lagar-och-regler/reach-forordningen>

Sida 25.

15. Förpackningsinsamling <https://fti.se/foretag>

Sida 26.

16. MacLean insikter #12 Klimat för fullständiga källhänvisningar <https://www.macklean.se/insikter-12-klimat>

Sida 27.

17. <https://www.berasinternational.se/>

Sida 30.

18. <https://www.naturskyddsforeningen.se/faktablad/livet-i-jorden/>
19. Ett dolt universum, Jordens okända biologiska mångfald, Alexander Antonelli, Natur & Kultur, 2022

Sida 40.

20. En biodynamisk odlare är samtidigt en ekologisk odlare. Se svenska demeterförbundets hemsida för mer information om biodynamisk odling och Demeter märkning <https://www.demeter.se/index.php?id=4>

Sida 41.

21. <https://www.krav.se/>
22. Internationella arbetsorganisationen (ILO) är FN:s fackorgan för arbetslivsfrågor <https://www.ilo.org>

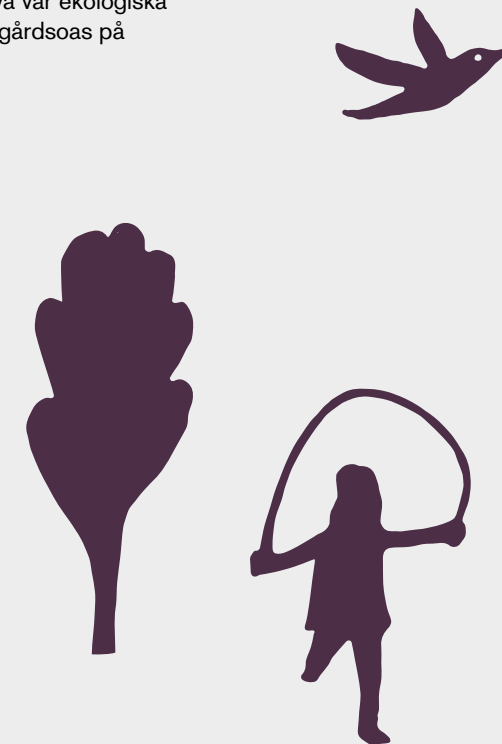
Ett stort tack till ...

Våra ekologiska kretsloppsgårdar i närområdet Järna, Sörmland, Uppland, Västmanland, Västergötland och Östergötland – ni är fina förebilder och ger ett viktigt bidrag till smakupplevelse, hälsa och hållbarhet. Våra ekologiska odlare och producenter utanför Sveriges gränser för att ni är en viktig del av omställningen till ett långsiktigt hållbart odlande och jordbruk där HUR råvarorna odlas har en större påverkan än VAR. Barsja Ahlbom, bagerska, som satte sin prägel på bageriet och Saltå Kvarn under 70- och 80-talet. Barsja var en konstnär i allt hon gjorde, hade ett stort och varmt hjärta samt var under dessa år helt synonymt med Saltå Kvarns Bageri. Carl Emil Sörgärde för att du och lilla Bagarbo en gång i tiden tände gnistan till Saltå Kvarn. BERAS-projektet. SBFI. Matlust Södertälje kommun. KTH Leancentrum Södertälje. Stockholm Resilience center. EAT-Lancet. Nordiska Forskningsinstitutet. Bo Petersson. Arthur Granstedt för forskning, försöksodlingar, påfyllning av kunskap, inspiration, fakta, utmaningar och lärande. KRAV. Organic Sweden. Naturskyddsföreningen. Ekologiska lantbrukarna. Svenska Demeterförbundet. Hushållningssällskapet. Biodynamiska föreningen för att det ni gör är viktigt och bidrar till bl.a. tydlig standard att förhålla sig till. Biodynamiska föreningen som under flera år delade kontor med Saltå Kvarn i vårt bageri. Nordisk Forskningsring och Demeterförbundet som huserade i Kafé-huset. Vi jobbade alla tillsammans för att sprida kunskapen om biodynamisk/ ekologisk odling. Stiftelsen Biodynamiska Produkter – Sveriges första helt ekologiska grossist som ställde upp för Saltå Kvarn under svåra år, och för att ni bidrog till att tillgängliggöra våra produkter i tidernas begynnelse. Föreningen Allkorn. Hans Larsson. Kerstin Fredlund.

Ulf Carlsson. Eldrimner med fler för er inspiration och generositet av kunskap om kultursorter, malning, bakning samt för att ni värnar om ett viktigt kulturarv och mathantverk. Björn von Schoultz vår VD tidigt 70-tal som fick fart på affärerna och att vi omsatte vår första miljon. Brödinstitutet för ert arbete med att lyfta fram fakta och kunskap om bröd, cerealier och bakning. Johan Ununger för dina bidrag och insatser under Saltå Kvarns kraftfulla expansionsår. Saltå By. Kulturhuset i Ytterjärna. Skillebyholm. De Vilda. Under Tallarna. Örjansskolan mfl. för att ni är våra goda grannar och upprätthåller upplevelserika besöksdestinationer och viktiga verksamheter för många. Arne Klingborg för din design av våra förpackningar. Karin Hüber för att du tog Arnes designarbete vidare både på förpackningar och i vår visuella identitet. Fritz Fuchs och Marius Wahl-Gran som färgsatte våra byggnader, kontor samt målningar i vilsam och sinnlig stil. Erik Abbi Asmusen arkitekten bakom vår kvarn och bageri samt Ytterjärnas unika arkitektur. Anders Kumlander som började på Saltå Kvarn 1970 och efter 50 år i tjänst och engagemang lämnade styrelsen 2020. Mats Ahlberg vår vd under 80 och 90-talet. För att du såg till att det blev kafé, trädgård och Monet-bro på Saltå Kvarn. Mats slutade på Saltå Kvarn i slutet på nittioalet och övertog då Rosendal efter Lars Kranz. Lars Kranz för dina bidrag till trädgårdsparken i Ytterjärna och inspiration till Saltå Kvarns trädgårdsoas och Monets bro. Lena Ekman för din ständiga generositet att dela kunskap, historier och vår historik samt bidrag till färg, form och sammanhang. Wijnand Koker, Hermann Leggedör, Hans von Essen och Sofi Gerber för er ovärderliga kunskap och insikt om odling och lantbrukarnas vardag, ert engagemang och inspirerande samarbete i

utvecklingen av odlingsprogrammet för ekologiskt kretsloppsjordbruk. Martha Engquist som i tidernas begynnelse skänkte marken till Stiftelsen Saltå Kvarn. Vidarstiftelsen för att 1964 och framåt långsiktigt verkat för ekologisk omställning och Saltå Kvarn. Alla våra nuvarande och tidigare medarbetare som delat samma värderingar och bidragit med inspiration, engagemang, tid och kunskap. Och inte minst alla våra kunder och samarbetspartners inom bagerinäringen, restauranger och kaféer, dagligvarubutiker, storköksgrossister, Landsting och kommuner. Och såklart alla ni som väljer att köpa våra produkter och alla ni som valt att besöka och uppleva vår ekologiska gårdsbutik, surdegsgbageri, Kafé och trädgårdsoas på plats hos oss här på Saltå Kvarn i Järna.

Tack!

Saltå Kvarn

KONTAKTA OSS GÄRNA

Saltå Kvarn AB
153 91 Järna
08-551508 00
info@saltakvarn.se
www.saltakvarn.se

